

DÖNEM: III

YASAMA YILI: 1994/1

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

19'uncu Birleşim

28 Mart 1994, Pazartesi

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	1699
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A. BİLGİYE SUNULANLAR	
1. UBP Lefkoşa Milletvekilleri Sayın Olgun Paşalar ile Sayın Erdal Onurhan'ın birlikte sunmuş oldukları Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Önerisinin geri alınmasına ilişkin Tezkere. (Y.Ö.No:1/1/94)	1700-1701
B. ONAYA SUNULANLAR	
1. Demokrat Parti Grup Başkan Vekilliğinin, Onbir Ulusal Birlik Partisi Milletvekilinin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına İlişkin İstem ve Dosyaları İncelemek Üzere Oluşturulan Özel Komitede Üye Değişikliğine İlişkin Tezkeresi.	1742-1743
2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Grup Başkan Vekilliğinin, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinde Değişikliğine İlişkin Tezkeresi.	1744

	Sayfa
3. Danışma Kurulu ile Başkanlık Divanının, 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşme Programının Değiştirilmesine ve Belirli Tasarıların Bütçe Görüşmelerinin Tamamlanmasından Sonra Görüşülmesine ilişkin Kararı. (B.D.K.No:13/1/94)	1792-1793

III. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR

1. 1994 Mali Yılı Yasa Tasarısı (Y.T.No:18/1/94) ile Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.	1702-1770
- i- Program 01; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi.	1771-1780
ii- Program 02; Cumhuriyet Meclisi Bütçesi.	1780-1791

I. GELEN EVRAK
YASA TASARILARI:

1. Hukuk Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:32/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 25.3.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine)

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI:

2. Danışma Kurulu ve Başkanlık Divanının, 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşme Programının Değiştirilmesine ve Belirli Tasarıların Bütçe Görüşmelerinin Tamamlanmasından Sonra Görüşülmesine İlişkin Kararı. (B.D.K.No:13/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 28.3.1994)

TEZKERELER:

3. Demokrat Parti Grup Başkan Vekilliğinin, Onbir Ulusal Birlik Partisi Milletvekilinin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına İlişkin İstem ve Dosyaları İncelemek Üzere Oluşturulan Özel Komitede Üye Değişikliğine İlişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi:28.3.1994)
4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Grup Başkan Vekilliğinin, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinde Üye Değişikliğine İlişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 28.3.1994)
5. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekilleri Sayın Olgun Paşalar ile Sayın Erdal Onurhan'ın birlikte sunmuş oldukları Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Önerisinin geri alınmasına İlişkin Tezkere (Y.Ö.No: 1/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 24.3.1994) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine)

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.25

BAŞKAN: Ayhan Halit Acarkan

KÂTİP : Hakan Ataker

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, I'inci Yasama Yılı'nın 19'uncu Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır. Buyurun.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz.

Önce Başkanlığın Genel Kurula bir sunuşu olacaktır.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekilleri Sayın Olgun Paşalar ile Sayın Erdal Onurhan'ın birlikte sundukları Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Önerisinin geri alınmasına ilişkin tezkere okutulup bilgiye sunulacaktır.

Okur musunuz lütfen?

KÂTİP -

23 Mart 1994

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Öz: Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Önerisinin
Geri Alınması Hakkında.

10 Şubat 1994 tarihinde Başkanlığınıza sunmuş olduğumuz ve halen Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin gündeminde bulunan Öz'de belirtilen Yasa Önerisini geri aldığımızı belirtir, İÇTÜZÜĞÜN 87'nci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Olgun Paşalar
UBP Lefkoşa Milletvekili

Erdal Onurhan
UBP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; bilgiye sunuşla birlikte İÇTÜZÜĞÜMÜZÜN 87'nci maddesi gereğince sözkonusu Yasa Önerisi geri alınmış olmaktadır.

III. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR
Sayın milletvekilleri; şimdi Genel Kurulca onaylanan görüşme programı uyarınca 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporunun görüşülmesine geçiyoruz. Görüşmelere Tasarıya ilişkin Komite Raporunun okunmasıyla başlanacaktır.

Sayın Komite Başkanı, Raporunuzu sunar mısınız lütfen.

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
SÜHA TÜRKÖZ - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;
CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN 1994 MALİ YILI BÜTÇE YASA
TASARISI (Y.T.No: 18/1/94)'NA İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 2 Mart, 3 Mart, 7 Mart ve 9 Mart 1994 tarihlerinde yapmış olduğu toplantılarda 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısını ivedilikle görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Tasarıyı ek'te sunulan sunuş gerekçesi ile Ekonomi ve Maliye Bakanı ile Bakanlık temsilcilerinin vermiş oldukları bilgiler ışığında değerlendiren komitemiz, Tasarıyı yapmış olduğu esasa ve şekle ilişkin düzenlemelerle birlikte toplam 1 Milyar 900 Milyon ₺'lık artışla birlikte 4 Trilyon 617 Milyar 48 Milyon ₺'sına bağlamıştır.

Komitemizin, Tasarıda esasa ve şekle ilişkin olarak yapmış olduğu değişiklik ve düzenlemeler şunlardır:

I. YASA METNİNDE

Komitemiz "1994 Mali Yılı Bütçe (Değişiklik) Yasa Tasarısı" ismi altında Komitemize iletilen Değişiklik Yasa Tasarısını, Tasarının Komiteye bir bütün olarak iletilmiş olduğunu dikkate alarak (Değişiklik) sözcüğünü Tasarının isminden çıkarmıştır.

Komitemiz, Tasarının 1'inci maddesini aynen ve oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Tasarının 2'inci maddesini maddeye bağlı "C, D ve E (Kadro, Gider ve Araç)" Cetvelleri ile birlikte değerlendiren komitemiz, maddeye ekli cetvelde esasa ilişkin olarak Raporun "Giderler" bölümünde belirtilen değişiklik ve düzenlemeleri yaparak, Devlet hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesi için öngörülen ödeneği ortaya çıkan artış yönünde 4 Trilyon, 617 Milyar 48 Milyon ₺ olarak düzenlemiş ve 2'inci maddeyi ekli cetvelleri ile birlikte oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Bütçenin Finansmanına ilişkin 3'üncü maddeyi, ekli "B" Gelirler Cetveli" ile birlikte değerlendiren Komitemiz ek'li cetvelde esasa ilişkin olarak Raporun "Gelirler" bölümünde belirtilen düzenlemeleri yapmış ve maddede borçlanmalar olarak öngörülen, 1 Trilyon, 305 Milyar, 148 Milyon ₺'lık miktarı "Giderler" bölümündeki artış yönünde 1 Trilyon, 307 Milyar, 48 Milyon ₺ olarak düzenlemiş ve maddeyi oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının diğer maddelerini ek'li Cetvelleri ile birlikte oyçokluğuyla kabul etmiştir.

II. GİDERLERDE

(1) Program 01, Cumhurbaşkanlığı Bütçesi:

Cumhurbaşkanlığı Bütçesi, 29 Milyar, 119 Milyon, 66 Bin TL'si olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(2) Program 02, Cumhuriyet Meclisi Bütçesi:

(A) Ödenek Türü 1, Madde 12, "Yurt Dışı Görev Yollukları" kaleminde öngörülen ödenek 1 Milyar TL'si artırılarak 1 Milyar, 700 Milyon TL'na çıkarılmıştır.

(B) Ödenek Türü 1, Madde 41, "Döşeme-Demirbaş" Kaleminde öngörülen 1 Milyar, 380 Milyon TL'lık ödenek, Meclis Lokantasının tefrişi, Şeref Salonunun perdeleri, görevli standları ile sağlık biriminin donanımı için 630 Milyon TL'si artırılarak 2 Milyar, 10 Milyon TL'na çıkarılmıştır.

(C) Ödenek Türü 2, Madde 86, "Geçmiş Yıl Borçları" kalemine 270 Milyon TL ödenek kaydedilmiştir.

(D) Cumhuriyet Meclisi Bütçesi, 1 Milyar, 900 Milyon TL'si artışla birlikte 18 Milyar, 464 Milyon, 847 Bin TL olarak oybirliğiyle kabul edilmiştir.

(3) Program 03, Başbakanlık Bütçesi:

Başbakanlık Bütçesi, 63 Milyar, 902 Milyon, 290 Bin TL'si olarak aynen ve oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(4) Program 04, Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesi:

Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesi, 23 Milyar, 118 Milyon, 582 Bin TL'si olarak aynen ve oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(5) Program 05, Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi:

Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi 54 Milyar, 613 Milyon, Bin TL olarak aynen ve oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(6) Program 06, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Bütçesi:

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Bütçesi 1 Trilyon, 944 Milyar, 103 Milyon, 688 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(7) Program 07, İçişleri Bakanlığı Bütçesi:

İçişleri Bakanlığı Bütçesi 149 Milyar 564 Milyon, 657 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(8) Program 08, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi:

Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi 560 Milyar, 319 Milyon, 616 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(9) Program 09, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi:

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi 502 Milyar, 829 Milyon 856 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(10) Program 10, Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanlığı Bütçesi:

Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanlığı Bütçesi 282 Milyar, 442 Milyon, 241 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(11) Program 11, Sağlık Bakanlığı Bütçesi:

Sağlık Bakanlığı Bütçesi 419 Milyar, 339 Milyon, 109 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(12) Program 12, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesi:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesi 6 Milyar, 338 Milyon, 194 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(13) Program 13, Gençlik, Spor ve Çevre Bakanlığı Bütçesi:

Gençlik, Spor ve Çevre Bakanlığı Bütçesi 70 Milyar 899 Milyon, 488 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(14) Program 14, Mahkemeler Bütçesi:

Mahkemeler Bütçesi, 24 Milyar 578 Milyon 488 Bin TL olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(15) Program 15, Hukuk Dairesi Bütçesi:

Hukuk Dairesi Bütçesi, 10 Milyar 707 Milyon 429 Bin   olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(16) Program 16, Sayıştay Başkanlığı Bütçesi:

Sayıştay Başkanlığı Bütçesi, 5 Milyar 797 Milyon 229 Bin   olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(17) Program 17, Kamu Hizmeti Komisyonu Bütçesi:

Kamu Hizmeti Komisyonu Bütçesi, 2 Milyar 840 Milyon 59 Bin   olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(18) Program 18, Emniyet Genel Müdürlüğü Bütçesi:

Emniyet Genel Müdürlüğü Bütçesi, 223 Milyar 69 Milyon 700 Bin   olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

(19) Program 19, Savunma Bütçesi:

Savunma Bütçesi 225 Milyar  olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

III. GELİRLERDE:

(A) Program 09, Alt Program 01, Borçlanmalar kalemi 1 Milyar 900 Milyon ₺ ilave edilmek suretiyle 1 Trilyon, 247 Milyar, 48 Milyon ₺'na çıkarılmıştır.

(B) Bütçenin Finansmanı için öngörülen gelirler toplamı 1 Milyar 900 Milyon ₺ arttırılmak suretiyle 4 Trilyon, 617 Milyar, 48 Milyon ₺ olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

SONUÇ:

1 Ocak 1994-31 Aralık 1994 tarihleri arasında bir yıllık devre içindeki gelir ve giderleri içeren 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı yapılan 1 Milyar, 900 Milyon ₺'lik bir artışla 4 trilyon, 617 Milyar, 48 Milyon ₺ olarak oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Tasarının Gelirler ve Giderler itibarıyla fonksiyonel ayırımı aşağıda öngörülmektedir.

<u>GELİRLER</u> <u>₺</u>	<u>ARTIŞ</u> <u>₺</u>	<u>GENEL TOPLAM</u> <u>₺</u>
- Mahalli Gelirler	-	2,460,000,000,000.-
- TC Yardımları	-	850,000,000,000.-
- Borçlanmalar	1,900,000,000	1,247,048,000,000.-
- TC İkrazları	-	60,000,000,000.-
Toplam:		4,617,048,000,000.-

<u>GELİRLER</u> <u>₺</u>	<u>ARTIŞ</u> <u>₺</u>	<u>GENEL TOPLAM</u> <u>₺</u>
- Personel Giderleri	-	1.750,000,000,000.-
- Cari Giderler	1,630,000,000	231,168,000,000.-
- Yatırımlar	-	943,384,000,000.-
- Transferler	270,000,000	1,467,496,000,000.-
Toplam:	1,900,000,000	4,392,048,000,000.-
Savunma	-	225,000,000,000.-
Toplam:	1,900,000,000	4,617,048,000,000.-

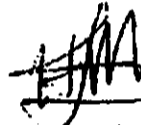
Komite üyelerinden Sayın Salih Coşar, Sayın Vehbi Zeki Serter ve Sayın Hüseyin Angolemlî Tasarıya ret oyu kullanmışlardır.

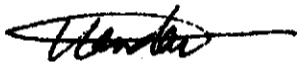
Komitemiz, Tasarının sunulan rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oyçokluğuyla Genel Kurula salık verir.

Suha TÜRKÖZ
(Başkan)

Mehmet CİVA
(Başkan Vekili)

(Son Oylamaya Katılmadı)
Aytaç BEŞEŞLER
(Üye)

Hüseyin ANGOLEMLİ
(Üye)

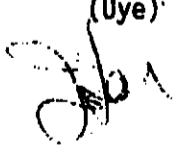

Vasfi CANDAN
(Üye)

Salih COŞAR
(Üye)

(Son Oylamaya Katılmadı)
Günay CAYMAZ
(Üye)

Vehbi Zeki SERTER
(Üye)

All Ertan ŞÜKRÜ
(Üye)

17 Mart 1994

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
1994 MALİ YILI BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

Bakanlar Kurulu'nun 5 Ocak, 1994 tarih ve A-12-94 sayılı kararına atfen, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 1994 Mali Yılı Bütçesinin Koalisyon Hükümeti'nin yeni oluşan Bakanlıklar ve hizmet hedeflerinin öncelikle uygulanabilirlik durumları gözönünde tutularak ilgili Bakanlıklarla bilistiğare Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından yeniden hazırlanmasını öngörmektedir.

Bu çerçevede yeni oluşan Bakanlıklar itibarıyla düzenlenen K.K.T.C. 1994 Mali Yılı Bütçe (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile hizmetlerin aksatılmadan süratle uygulanması amaçlanmıştır. Söz konusu (Değişiklik) Yasa Tasarısı hizmetlerin zaman kaybına tahammülü olmadığı gerekçesiyle yeni Bütçe tanzimi yerine, programlar arası aktarmaları içeren yeni bir düzenleme şeklinde öngörülmüştür.

1994 MALİ YILI BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISININ 1993 MALİ YILI BÜTÇESİ İLE ÖZET MUKAYESELİ TABLOSU

<u>GİDER</u>	<u>1993</u> <u>Milyon TL</u>	<u>1994</u> <u>Milyon TL</u>	<u>Fark</u> <u>Milyon TL</u>	<u>1993'e nispetle</u> <u>Artış %'si</u>	<u>Bütçe Hacmine</u> <u>Göre Oranı</u>
I- Sivil Bütçe	2.660.020.3	4.390.148.0	+ 1.730.127.7	+ % 65	% 95
II- Savunma Bütçesi	130.000.0	225.000.0	+ 95.000.0	+ % 73	% 5
Toplam :	2.790.020.3	4.615.148.0	+ 1.825.127.7	+ % 65	% 100
FINANSMAN					
I- Mahalli Gelirler	1.380.966.2	2.460.000.0	+ 1.079.033.8	+ % 78	% 53.0
II- Türkiye Cumhuriyeti Yardımları	560.000.0	850.000.0	+ 290.000.0	+ % 52	% 19.0
III- Borçlanmalar	747.280.7	1.245.148.0	+ 497.867.3	+ % 67	% 27.0
IV- T.C. İkrarları	100.000.0	60.000.0	- 40.000.0	- % 40	% 1.0
V- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	1.773.4	-	- 1.773.4	- % 100	-
Toplam:	2.790.020.3	4.615.148.0	+ 1.825.127.7	+ % 65	% 100.0

1994 MALİ YILI BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISININ 1993 MALİ YILI BÜTÇESİ PERSONEL-DİĞER CARİ GİDERLER
YATIRIMLAR VE TRANSFERLER İTİBARIYLA MUKAYESELİ ÖZET TABLOSU

GİDERLER	1993	1994	FARK
SİVİL BÜTÇE GİDERLERİ	2.660.020.324.902	4.390.148.000.000	+ 1.730.127.675.098
Personel Giderleri	935.974.453.000	1.750.000.000.000	+ 814.025.547.000
Diğer Cari Giderler	186.985.868.149	229.538.000.000	+ 42.552.131.851
Yatırımlar	727.178.925.000	943.384.000.000	+ 216.205.075.000
Transferler	809.881.078.753	1.467.226.000.000	+ 657.344.921.247
SAYUNMA BÜTÇE GİDERLERİ	130.000.000.000	225.000.000.000	+ 95.000.000.000
TOPLAM:	2.790.020.324.902	4.615.148.000.000	+ 1.825.127.675.098
=====			
FİNANSMAN			
Mahalli Gelirler	1.380.966.211.251	2.460.000.000.000	+ 1.079.033.788.749
Türkiye Cumhuriyeti Yardımları	560.000.000.000	850.000.000.000	+ 290.000.000.000
Borçlanmalar	747.280.682.164	1.245.148.000.000	+ 497.867.317.836
T.C. İkazları	100.000.000.000	60.000.000.000	- 40.000.000.000
Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	1.773.431.487	-	- 1.773.431.487
TOPLAM:	2.790.020.324.902	4.615.148.000.000	+ 1.825.127.675.098
=====			

1994 MALİ YILI BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISININ EKONOMİK AYIRIMI

	<u>1993</u> <u>(00.000 TL)</u>	<u>1994</u> <u>(00.000 TL)</u>	<u>FARK</u> <u>(00.000 TL)</u>	<u>1993'e</u> <u>Nisbetle</u> <u>Artış %'si</u>	<u>1994 Bütçe</u> <u>Hacmine</u> <u>Oranı</u>
Cari Giderler.....	1.122.960.3	1.979.538.0	856.577.7	% 76.3	% 42.8
Yatırımlar.....	727.178.9	943.384.0	216.205.1	% 79.7	% 20.4
Transferler.....	809.881.1	1.467.226.0	657.344.9	% 81.2	% 31.8
Savunma.....	130.000.0	225.000.0	95.000.0	% 73.0	% 5.0
TOPLAM:	2.790.020.3	4.615.148.0	1.825.127.7	% 65.4	% 100.0

1994 BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISININ 1993 BÜTÇESİYLE MUKAYESELİ DURUMUNU GÖSTERİR FONKSİYONEL AYIRIMI

	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>FARK</u>
1- Savunma	268.861.408.000	502.682.701.000	+ 233.821.293.000
2- Mali, Yargı, Yasama ve Genel İdari Hizmetler	268.384.583.632	362.097.087.000	+ 93.712.503.368
3- Ekonomik Hizmetler	662.107.449.877	1.196.403.918.000	+ 534.296.468.123
4- Sosyal Hizmetler	1.590.666.883.393	2.553.964.294.000	+ 963.297.410.607
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
TOPLAM:	2.790.020.324.902	4.615.148.000.000	+ 1.825.127.675.098
	=====	=====	=====

1994 MALİ YILI BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISINDA YER ALAN TRANSFERLERİN 1993 MALİ YILI BÜTÇESİ İLE MUKAYESELİ TABLOSU

	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>FARK</u>
- Mali Transferler	90.262.000.000	146.402.228.000	+ 56.140.228.000
- Sosyal Transferler	588.296.379.106	1.041.141.071.000	+ 452.844.691.894
- İktisadi Transferler	6.562.000.000	12.000.000.000	+ 5.438.000.000
- Sermaye Teşkili ve Transferler	8.000.000.000	12.000.000.000	+ 4.000.000.000
- Borçlar	19.137.268.160	118.682.701.000	+ 99.545.432.840
- İstimlâk Giderleri	5.000.000.000	7.000.000.000	+ 2.000.000.000
- Yerel Kuruluşlara Yardımlar	70.850.000.000	130.000.000.000	+ 59.150.000.000
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	1.773.431.487	-	- 1.773.431.487
TOPLAM:	<u>809.881.078.753</u>	<u>1.467.226.000.000</u>	+ <u>657.344.921.247</u>

1994 MALİ YILI BÜTÇE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI GELİRLERİNİN 1993 GELİRLERİYLE MUKAYESELİ ÖZET TABLOSU

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1993 Mali Yılı Tahminleri (00.000 TL)</u>	<u>1994 Mali Yılı Tahminleri (00.000 TL)</u>	<u>Artış veya Azalış (00.000 TL)</u>	<u>1993'e Nisbetle Artış %'si</u>	<u>Hacmine Oranı %</u>
<u>DOLAYSIZ VERGİLER</u>	589.000.0	1.022.754.0	433.754.0	+ % 73.6	% 41.6
<u>DOLAYLI VERGİLER</u>	574.000.0	1.028.000.0	454.000.0	+ % 79.1	% 41.8
<u>VERGİ DIŞI BÜTÇE GELİRLERİ</u>	167.830.6	346.353.0	178.522.4	+ % 106.4	% 14.1
<u>CEZALAR VE MÜSADERELER</u>	8.200.0	14.200.0	6.000.0	+ % 73.2	% 0.5
<u>KAMU KURULUŞLARI GELİRLERİ</u>	4.027.0	1.900.0	2.127.0	- % 52.8	% 0.1
<u>HAZİNE MALLARI KİRA GELİRLERİ</u>	5.600.0	7.400.0	1.800.0	+ % 32.1	% 0.3
<u>MUHTELİF GELİRLER</u>	32.308.6	39.393.0	7.084.4	+ % 21.93	% 1.6
Mahalli Gelirler Toplamı	1.380.966.2	2.460.000.0	1.079.033.8	+ % 78.1	% 100.0
T.C.Yardımları	560.000.0	850.000.0	290.000.0	+ % 51.8	% 18.4
Borçlanmalar	747.280.7	1.245.148.0	497.867.3	+ % 66.6	% 27.0
T.C.İkrazları	100.000.0	60.000.0	- 40.000.0	+ % 40.0	% 1.3
Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkeden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	1.773.4	-	- 1.773.4	- % 100.0	-
	2.790.020.3	4.615.148.0	+ 1.825.127.7	+ % 65.4	% 100.0
	=====	=====	=====	=====	=====

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KADROLARININ MESLEK GRUPLARINA GÖRE TASNIFI

	<u>1993</u>	<u>1994</u>
(i) Memur.....	8.536	8.574
(ii) 22/84 Sayılı Geçici Personelin Kadrolanması (Özel Kurallar) Yasası ile İhdas Edilen Ek Kadro.....	1.087	802
(iii) Öğretmenler.....	3.347	3.347
(iv) Polis.....	2.000	2.000
(v) Danışman.....	-	55
(vi) Sözleşmeli.....	112	118
	-----	-----
TOPLAM:	15.082	14.896
(vii) İşçi.....	2.397	2.456
	-----	-----
Genel Toplam:	17.479	17.352
	=====	=====

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; şimdi Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz. Program gereğince görüşmelere Ekonomi ve Maliye Bakanının sunuş konuşmasıyla başlanacaktır. Buyurun Sayın Bakan.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının özgür iradesini belirleyen 12 Aralık 1993 seçimlerinin sonucu ortaya çıkan DP-CTP Koalisyon Hükümeti olarak halkımıza özgür düşünce ve düşüncelerini özgürce konuşma ortamı yaratılmıştır. Toplumun tüm kesimlerinin Koalisyon Hükümeti zamanında ne kadar rahatlıkla konuştukları ve fikirlerini her gün ortaya koyarak yılların birikmiş baskılarını dile getirerek üzerlerinden atmaktaki olmaları bu yaratılan özgür ortamın en belirgin kanıtıdır. Vatandaş, kurum ve kuruluşlar konuşabiliyor, fikir üretebiliyor, korkusuzca toplum dertleri yılların birikmiş dertleri ortaya konabiliyor. Kredisi kesilecek, vergi memurları peşine düşürülecek, iskân hakları yerine getirilmeyecek, portakalı alınmayacak veya en son kesime bırakılacak gibi korkuları yok. Çünkü vatandaş haklı ise hakkını alacak, güvencesi vardır. Bu güvence halkımızda doğmuştur. Hakkı ise bu hükümetten alacak. Hangi partiden olursa olsun. Kredi de alacak, teşvik de alacak. Tapu da, eşit hizmet de. Yeter ki devletine ve topluma yararlı iş ve hizmet versin. Ekonomik gelişmeler de ancak bu hür fikir ve düşünce beyanlarının yaratıldığı ortam ve dönemlerde gelişebilir. Toplumumuz demokratik bir yönetime ve demokratik, toplumsal yaşama susamıştır. Bu susuzluğu gidereceğiz. Toplumumuz bilinçlidir, kesim farkı yaratmayacağız. Her kesimin sorunlarına eğileceğiz ve çözeceğiz. Hem de her kesimin sorunlarını o kesimle bir bütünlük içinde çözeceğiz, denge kuracağız. Biz toplumda her konuda ortak görüşler, ortak noktaları bulacağız, insanları ve fikirleri yakınlaştırarak toplumda ekonomik konular ve diğer konularda alınacak önlemlerle ilgili konsesnsus sağlayacağız. Dayatmacı fikir ve düşüncelerle icraatlara karşıyız. Nitekim demokratik yaşamın ekonomik

alana da yaygınlaşması için ekonomi ile ilgili bilgileri ve icraatlarımızı sürekli olarak yansıtmaktayız. Biz şeffaf ve halka açık bir idareyi vadettik, gerçekleştirmekteyiz. Gerçekleş-tireceğiz de . Esasen bunun aksi toplumumuz yapısına terstir. Son yıllardaki aşırı derecede empoze edilen suskunluk şimdi çok sesliliğe dönüşmüştür.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bilindiği üzere 1994 Mali Yılı Bütçesi geçmiş hükümet döneminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisinde 4 trilyon 587 milyar 310 milyon Türk Lirası olarak sunulmuş, Ekonomi, Maliye Bütçe ve Plân Komitesinde görüşüldükten sonra Yüce Meclisin 26 Kasım 1993 tarihli oturumunda bir günde 4 trilyon 615 milyar 148 milyon Türk Lirası ile onaylanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yeni kurulan Demokrat Parti - Cumhuriyetçi Türk Partisi Koalisyon Hükümetinde hükümet oluşumuna uygun olarak Bakanlık ve bağlı daireler yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme çerçevesinde 1994 Mali Yılı Bütçesinde programlar arasında yeniden düzenleme zarureti doğmuştur ve 1994 Mali Yılı Bütçesinde bu zaruret doğrultusunda programlar arası düzenlemeler yapılmıştır. Bütçe Yasasınının 14'üncü maddesinin (2)'inci (b) fıkrasına göre programlar arası düzenlemeler Meclis onayına tabidir. Bu bakımdan Meclise getirilmiş bulunmaktadır ve 1994 Mali Yılı Bütçesi bu nedenle Meclisimizin onayına sunulmuştur.

Bilindiği üzere bütçeler ülkelerin ekonomik ve toplumsal beklentilerine cevap vermek üzere hazırlanan belgelerdir. Demokrat Parti - Cumhuriyetçi Türk Partisi Koalisyon Hükümeti bu bilincin idraki içindedir. Ancak 1994 Mali Yılı Bütçe (Değişiklik) Yasa Tasarısı hizmetlerin zaman kaybına tahammülü olmadığı gerekçesiyle ve süratle uygulanmasının temini için yeni bütçe tanzimi değil, sadece programlar arası aktarmaları içermektedir. Yeni bütçe tanzimi zaman ve prosedürü yılın yarısına kadar
hiz

Halbuki Koalisyon Hükümetimiz, toplumsal beklentilerin tümüne cevap verebilecek azim ve kararlılığındadır. Gerek bütçe içi değişiklikler ve gerektiği halde de bu beklentilere cevap verebilmek için ek bütçe ile yüce Meclisimizin onayına başvurulacaktır. Demokratik ülkelerde bütçeler, Hükümetlerin bir yıl içerisinde yapacağı icraatı düzenleyen belgeler olduğu gibi demokratik toplumlarda da bütçeler, demokratik sürecin ortaya çıkmasında da önemli rol oynayacak birer dökümandırlar.

Diğer faaliyetlerimize ve önümüzdeki 1994 mali yılı içerisinde yapacağımız ve öngördüğümüz hedeflere geçmeden önce, gayrisafi yurtiçi hasılanın sektörel durumuna kısaca bir bakmak istiyorum. Tarımda, tarım sektörü katma değerlerinde, ülkedeki iklim şartlarına göre her yıl değişiklik görülmektedir ve tarım sektöründe gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı %14.8'ken, 1986 yılında 1992 ve 93'de gerilemeler olmuştur, %11.7 ve %11.6'ya düşmüştür.

Sanayide de küçük ölçekli sanayimizi, son yıllarda yine bir sarsıntı geçirmiştir ve sanayi sektörünün katma değeri, gayrisafi milli hasıla içerisindeki payı reel olarak geçmiş yıllarda %56 oranında büyümüşken, 91 yılında gerileme olmuş, 92'de 90 üretim seviyesine tekrar çıkmış, 93'de ise hedeflenenin epey gerisinde kalmıştır. Sanayi sektörünün gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı, 1987'de %11, 91'de 13.6, 93'de ise %11.5'e düşmüştür. Sanayi sektörünün toplam istihdam içerisindeki payı, %11 civarındadır. 617 tesis mevcuttur ve 1993 cari fiyatları ile 2.7 Trilyon bir üretim sağlanmıştır.

Dış ticarete ada ekonomisinin özelliklerine haiz yeraltı kaynakları zayıf, ekonomik yapısı itibarı ile de dış ticaret açığı veren bir ülkemiz mevcut. İhracat potansiyeli tarım ve konfeksiyonda sanayiye dayalıdır.

KKTC'nin başlangıçtan beri dış ticaretteki politikası ithalatın mümkün mertebe Anavatandan, ihracatın ise, üçüncü ülkelere yapılmasıdır, ki döviz geliri sağlanabilsin.

KKTC'nin ithalat ve ihracatına bakıldığında, son yıllarda ihracatta bir duraklama, ithalatta ise çeşitli nedenlerle büyük bir artış mevcut ve dış ticaret açığının da çoğaldığını görmekteyiz. Yıllar itibarıyla bakıldığı zaman bu ürünleri 1992 ve 93'de en düşük seviyesine inmiştir. ihracatta yine rakam olarak da bakıldığında, 65.5 Milyon Dolar değerinden 92'de ve 93'te 53 Milyon Dolar seviyesine düşmüştür. Sanayi ürünleri yıldan yıla miktar ve oran artışı ile geçmişte %42.6'dan 1990 yılında %53.7'ye yükselmiştir. 90 yılından sonra ise, sanayi ürünlerinin ihracatında hem miktar, hem de oran olarak düşüşler olmuştur ve %55.4'ü tarım ürünü, %44.6'sı ise sanayi ürünü şeklinde gelişmiştir. Ülkeler itibarıyla ise, ihracatın %16.7'si Türkiye'ye, %76.4'ü AET ülkelerine ve geriye kalan %6.9'u ise diğer ülkelere yapılmaktadır.

Turizm sektöründe, yine turizm sektörü KKTC'nin ekonomideki lokomotifi durumundadır. Turizm sektöründe gelişmeyi sağlamak, turizm yatırımlarını geliştirerek yatak kapasitesini turist sayısı ve turizm gelirlerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu rakam da, son Körfez krizinden sonra ve 1990 yılı ile 93 yılı arasında bazı sarsıntılar geçirmiştir ve turist sayısında düşüş sağlanmıştır 1991 bunalımından sonra. 92 ve 93'te de bir miktar artış olmuştur, ama 1990 seviyelerine gelir bakımından ulaşamamıştır. Turizm sektörünün gayrisafi milli hasıla içerisindeki payı, 92 ve 93'te sabit fiyatlarla %2.5, cari fiyatlarla da %4.9 ve %4.7 olarak gerçekleşmiştir. 90 ve 93 döneminde, yine 1987'lerdeki ulaşılan seviyeler yakalanamamıştır. Ödemeler dengesi içerisinde ve dış ticaret hacmi devamlı açık veren bir yapıya sahiptir ve gerek yatırım malları ithalatı, gerekse turizme bağlı ticaret dolayısıyla

İthalât hacmündekî değişiklikler ve ihracat miktarında artışın sağlanamaması sonucu dış ticaret devamlı açık vermiştir. Dış ticaret açığını kapatan en büyük kalemler turizm gelirleridir ve dış ticaret açığınının 1987'de %62.4'ü; 1988'de %71.5'i, 1989'da %74'ü, 1990'da %70'i büyük ölçüde turizm gelirleri ile karşılanırken yine son iki-üç yıl içerisinde bu rakam %55'lere düşmüştür. Geriye kalan açık ise büyük ölçüde sermaye hareketleri içerisinde Türkiye Cumhuriyeti Yardımı ve kredileri ile karşılanmaktadır.

Genel dengeye baktığınız zaman ödemeler dengesinde 1992'de 18.3 milyon dolar olarak artı gerçekleşmişken bu rakam 1993'te 13 milyon Dolara düştüğü ön tahminlere göre görülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu kısa geçişten sonra son yılların ekonomik durumuna bir baktıktan sonra Demokrat Parti-Cumhuriyetçi Türk Partisi Koalisyon Hükümeti göreve geldiği dönemden bu yana geçmiş hükümetin zamanında yapılmamış birtakım işlemleri de başlayarak icraatına başlamıştır ve önce asgari ücret tesbit edilmiş, o güne kadar 1 milyon 300 bin Türk Lirası olan asgari ücret günün şartlarına göre iyi bir seviyede ve 3 milyon Türk Lirasına çıkarılmıştı.

Çalışma hayatında barışı sağlamak amacıyla memur ve işçi sendikaları ile de yapıcı görüşmeler sonucu protokoller imzalanmıştır ve bu protokollerle işçi ve memurumuz esenlendirilmiş ve vergi yükleri azaltılmıştır. Anlaşmaları yaptığımız aylarda gayet iyi bir gelir seviyesi sağlanmıştır ve geçmiş yıllara göre.

1994 Mali Yılı Bütçesinin gelirler kısmında artışlı olarak yer alan gelir tahminleri ve 1994 Mali Yılı başında planlanan ancak geçmiş hükümet döneminde yapılmayan fiyat ayarlamaları ile ilgili 29 adet Tüzük değişikliği de yapılmıştır bu dönemde. Ve geçmiş dönemde, seyrüsefer ruhsatları ile ilgili ücret ayarlamaları zamanında gerçekleştirilmemekle 1994 Mali Yılı Bütçemizin önemli ölçüde gelir kaybı olmuştur.

Hükümetimiz son zamanlarda dövizlerde meydana gelen artışları gözönünde tutarak Anavatanımızla bilistişare ekonomik tedbirler alma çalışmalarına başlamış ve toplumumuzun refah seviyesini yükseltme çalışmalarını hızlandırmıştır. Bu çalışma sonuçları önümüzdeki günlerde halkımızın bilgisine getirilecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; programlararası değişiklik olarak Bakanlar Kuruluna 4 trilyon 615 milyar 148 milyon Türk Lirası olarak Yüce Meclisimize sunulan K.K.T.C. 1994 Mali Yılı Bütçe (Değişiklik) Yasa Tasarısı Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesince 1 Milyar 900 Milyon TL'lik artışla 4 trilyon 617 milyar 048 milyon Türk Lirası olarak bağlanmış olup tetkik ve onayınıza sunulmuştur. Ödeneklerde başka değişiklik de mevcut değildir.

Buna göre; personel giderleri daha önce Komite Başkanımızın da arz ettikleri gibi 1 milyar 750 milyon, diğer cari giderler için 231 milyar 168 milyon, transferler için 1 trilyon, 467 milyar 496 milyon, yatırımlar için 943 milyar 384 milyon, savunma için 225 milyar olmak üzere toplam 4 trilyon 617 milyar 048 milyon Türk Liralık ödenek ayrılmıştır.

Finansmanda mahalli gelirler 2 trilyon 460 milyar TL ile karşılanacak. 850 milyarı Türkiye Cumhuriyeti yardımları ile ve geriye kalan miktar da borçlanma ile karşılanmış olacak.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1993 Temmuz ayından sonra her hafta mazot ve benzine ilavelerle fiyat artışı yapılırken, erken seçimin gündeme gelmesi sonucu bundan sonra zam yapmaktan vazgeçilmiş ve Hükümetimiz geçmiş Hükümetin de yapması gereken zammı ya da fiyat ayarlamalarını yapmak zorunda kalmıştır. Yapılan tüm fiyat ayarlamalarına rağmen, yeni Devletin geleceğini düşünerek zorunlu yapılan bu ekonomik önlemler, çalışan kesimin de ağırlaşan yaşam koşullarını hafifletecek koruyucu önlemleri almayı da ihmal etmemiştir.

Hükümetimizin 14 Şubat 1994 günü akaryakıtta yapılan fiyat ayarlamasına rağmen, yine de geçmiş dönemlerdeki Dolar bazında fiyatlarına bakıldığında, benzine son yapılan %41'lik ve mazota yapılan %40'lık zama rağmen, Dolar bazında geçmiş yıllardaki fiyatlarla mukayese edildiğinde çok daha ucuz olduğu görülmektedir. Yıllar itibarıyla benzine, mazot ve gazyığına yapılan zamların Dolar bazındaki durumu da verilmiştir. Okumayım, ama %60 oranında daha düşük seviyededir. Asgari ücretle çalışan bir kimsenin Mart ayındaki mazot ve benzin fiyatları ile Mart ayındaki asgari ücretle satın aldığı mazot ve benzini mukayese ettiğimiz zaman, 92 yılında asgari ücretle bir kimse 53.7 galon benzin alırken, bu miktar Mart 1993 ayında 68.7 galona ve Mart 1994'de ise, 88.2 galona çıkarılmıştır. Mazota bakıldığında ise, 114...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir de sütü yapınız vatandaş bazında.

ONUR BORMAN (Devamla) - Hepsi var. Yo hepsi var. Okuyayım sütü da isterseniz.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Mazot için mi?

ONUR BORMAN (Devamla) - Hayır, fiyatları. Fiyatları bahsediyorum. Ama size dağıtacağım, listesi de var, hepsi var. Merak ettiniz madem ki, sütü de okuyayım.

Süt, Ocak 1989'da 241 litre alınırken, Ocak 92'de 237 litre, Ocak 93'te 198.5 litre. Ocak 94'de 375 litre ve şimdi Mart 94'de, ki devalüasyonlardan sonraki fiyatı söylüyorum, 260 litre. Yani geçmişte geçen sene Ocak 93'te, 198.5 litreyken, bugün 260 litredir. Bütün devalüasyonlardan sonraki ve zamlardan sonraki...

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Bir yanlışlık var. Yani bu...

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Ama Ocak 94'den Mart'a gelinceye kadar epey düşüş kaybetti.

ONUR BORMAN (Devamla) - Evet, o oldu. Yani onu da okudum zaten. Ocak 94'de 198'den 375'e çıkmıştı, fakat Mart 94'de 15 Mart tarihi itibarıyla, ki o 15 Mart tarihindeki en yüksek kurlardan alınmıştır, 260 litreye düştü 94'e göre. Ama 93'e göre de, yine 198'den 70 litre fazladır, 62 litre fazladır.

Aynı şekilde diğer ekmek, yumurtaya da bakarsak, mesela yumurtada geçen sene Ocak 93'te 76 düzine alınırken, şimdi 150 düzine alınabiliyor.

Patates yine aynı şekilde.

Dana eti 17 okkayken, Ocak 94'de 25 okkaya çıkmıştır. Şimdi 20 okkaya düşmüştür, ama 93'e göre daha iyi durumdadır.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Gelecek ay kaç okkaya düşebilir?

ONUR BORMAN (Devamla) - Söyleyeyim onu. Kuzu eti 19.6 okka idi, Ocak 93'tür bahsettiğim. Ocak 94'de 19.6 okkadan 33 okkaya çıkmıştı yaptığımız artışlarla alım gücü bakımından. Şimdi 30 okkaya düşmüştür. Ancak, Ocak 93'e göre mukayese edersek, 19.6 okkadan 30 okkaya çıkarılmıştır.

Yine şeker tozunu alalım. Geçen sene 93'te 211 okka tozşeker alınırken, şimdi 250 okka alınabilmektedir.

Zeytin, zeytine gelelim. Zeytin de en çok yenilen gıdalardan biri. Zeytin de 130 okka alınırken geçen sene, şimdi yine zamlardan sonra 214 okkaya çıkmıştır. Yani 130'dan 214'e.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Şimdi dediğiniz nedir? Ocak?...

ONUR BORMAN (Devamla) - Yani, 15 Mart tarihi itibarıyla. Hayır, Ocak değil. 15 Mart tarihi itibarıyla, ki kurlara göre.

Makarnayı da misal vereyim. Makarna da geçen sene, yine Ocak 93'te 343 paket alınabilirken, şimdi 500. Ve bana göre daha bunların tabii misallerini çoğaltmak mümkündür. Gerçi bu tabii Ocak 94'e göre. Şimdi devalüasyonların getirdiği etkileri muhakkak ki alım gücünde zayıflatma olmuştur. Ancak, ben bu misali geçen sene 1993'teki durumdan çok daha iyi bir alım gücünde olduğunu göstermek için okudum. Ancak bu tabii ki, Mart ayı içerisinde yapılan devalüasyonların neticesinde

Zaten %22.5 oranında bir hayat pahalılığı gelmiştir ve bu %22.5 hayat pahalılığı artı bu ay gelecek olan hayat pahalılığını eklemek suretiyle biz bu ücretlere ilâveyi yapacağız. Yani şimdiki miktar sadece Ocak ve Şubat aylarındaki artışların getirdiği hayat pahalılığı ödeneği ile birlikte olan maaşlardır. Ancak Mart ve Nisan aylarında meydana gelen artışları hem de ilâve olarak bu sene getirdiğimiz yeniliklerle %15'in konsolidasyonu ile onun %10'u konsolide edilecek, %5'i de hayat pahalılığına ilâve edilecek demiştik ki bu ortalama olarak %18-19 civarında bir artış getirir. İlâveten gelecek olan hayat pahalılığına bu artışları da ilâve etmek suretiyle maaşları artıracaktır.

Gecikmiş fiyat ayarlamaları devletin fonlarına 188 milyar Türk Lirası bir mükellefiyet getirmiştir. Bunun altından ise ekonominin kalkması mümkün değildi. Gerçekçilik bizim icraatımızda esastır.

1993 Bütçesi, kesin olmayan geçici hesaplara göre 589.6 milyar Türk Lirası açık vermiştir. 600 milyar Türk Lirasına yakın bir açıkla başladık. Bütçemizin yatırım için kaynak sıkıntısı içinde olduğu; 1993 Mali Yılı Bütçesinin önemli bir oranda açık ile kapandığı bir dönemde ve hele hele daha önce saydığım yirmiyi aşkın tüzüklerin de geçen yıl geçirilmeden bütçenin onaylanmış olması, bizim hükümetimize yüklenen mükellefiyetlerin küçük bir örneğidir. Devletin daha fazla bu konuların üzerine gitmemek, devleti çökertmek demektir. Yine de bugünkü fiyatlar dolar bazında hesaplandığında geçen yılki fiyatlardan ortalama olarak %30 daha düşüktür.

Ayrıca temel tüketim maddelerinin alım gücü bakımından son devalüasyona rağmen yine de gerilemenin olmadığını biraz önce verdiğimiz misallerle de gösterdik. Ancak bu yeterli değildir. Bizim Hükümetimiz sabit gelirlilerin ve dar gelirlilerin her zaman için esenlendirilmesi ve alım güçlerinin artırılması için her türlü tedbiri alacaktır.

Şimdiye kadar iki aylık dönemde Bakanlığımız ve Hükümetimiz icraatlarında, neler yapıldı? Özetle buna da bakalım. Koalisyon Hükümeti programında yer alan konulara sırayla değineceğim. Hükümet Programında ve programımızda, sendikaların, kooperatiflerin, meslek kuruluşları ve derneklerin toplum yaşamında daha etkili bir rol oynamasını sağlayacak önlemleri alacağımızı, toplumun örgütlenmesini teşvik edeceğimizi ve Hükümet icraatları sırasında ilgili kuruluşların görüşlerini almaya, katılımlarını sağlamaya özen göstereceğimizi vaadettik ve bunu somuta indirerek uygulamaktayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümetimiz görev başına gelir gelmez Sendikalarla Kurum ve Kuruluşlar, Meslek Kuruluşları ve Odalarla diyalogu sağlamıştır. Toplu Sözleşmeler imzalanmış; Ocak ve Şubat aylarının şartları içinde yıllardan beri ilk defa iyileştirici artışlar sağlanmış ve kamu görevlilerinin birikmiş özlük haklarıyla ilgili bu güne kadar ihmal edilmiş bazı hakları, sosyal ve insancıl emeklilik ve sosyal güvenlik açısından özlük hakları genişletilmiştir.

En önemlisi biraz önce bahsettiğim hayat pahalılığının etkisini azaltmak için endeksleme hususunda da bir mutabakata varılmış olmasıdır. En son ay ve haftalarda Anavatanımızda meydana gelen ekonomik sorunların sonucu olarak Türk Lirasının sürekli devalüasyonu aynı ekonomik bütünlük içindeki ekonomimizi sarsmış olduğu bilinmekle birlikte, bu sorunları da, Anavatanımızla birlikte aşacağız. Çok yakın işbirliği içinde bu sorunları çözeceğiz.

Ekonomimizi gerilemekten kurtarıp düzlüğe çıkarmak için Anavatanla ekonomik entegrasyona gidilmesi ve sorunları görüşbirliği içinde en erken bir zamanda çözerek mevcut ekonomik tıkanıklıkları gidereceğiz. Üreteceğiz, ihraç edeceğiz. Alım gücünde meydana gelen azalmaları telafi edeceğiz. Dar ve sabit gelirlileri fiyat artışlarından koruyacağız. Sendikalarla ve meslek kuruluşlarıyla diyalogumuzu devam ettireceğiz. iyileştirici tedbirleri genişletmek için çalışmalarımızı başlattık. Devlet gelir ve giderlerini stabil bir değere endeksleyeceğiz.

Anavatanla birlikte ve yardımlarıyla kaynak yaratacağız. İmalat sektörlerini, tarımı, üretimi geliştireceğiz ve ihracatımızı çoğaltacağız. Reel gelirlerin vergilendirilmesi, yatırımı teşvik için ülkemizin ekonomik yapısal durumu itibarıyla önemli bir sektör olan turizm ve turizmle birlikte yürüyen daralmış ticaretin genişletilmesini temin için teşvik ve pazarlama faaliyetlerini de genişletme çalışmalarına başlanmıştır.

Kurum ve kuruluşlar ve ilgili kesim ve ilgili sektörlerle, temaslarımız; bu çalışmalarımıza ışık tutması ve toplumsal katılımcılığa olan saygımız ve yararlanmamız ve esasen her sorunu kendi mensubuyla birlikte çözmek prensibimiz çerçevesinde, çaba ve çalışma şevki ve azmini arttırmak ve ülke yararına çevirmek içindir. Tüm Kurum ve Kuruluşların görüşlerine müracaat etmekle sürekli toplantılar düzenleyerek yılların birikmiş sorunlarına köktencilikle eğilerek, Ülkeyi birlikte kalkındırma operasyonuna olan katılımcılığı sağlamaktayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; son yıllardaki ekonomik gerilemelerin yarattığı sorunlar ve birçok çevrelerden yansıtılan hususlar, dayatmacı dar bir çevreye hitap eden hizmet anlayışı ve belli insanlara kaynak aktarım ile genelde sorunlara ilgisizlik, yatırımcının şevkini kırmıştır ve her sektörde meydana gelmiş duraklama ve gerilemeler ortadadır. 1991-1993 yıllarında cari işlemler açığının artmış olması ekonomik darlığı yaratmıştır ve ekonomimizi duraklama ve gerilemeye itmiştir.

Katılımcılık ve toplumun örgütlenmesi ve bilinçli olarak sorunlarına sahip çıkması bakımından Esnaf ve Sanatkârlarla ilgili mevzuatın yürürlüğünü sağlamak üzere, Esnaf ve Sanatkârlarımızı biraraya getirerek komiteyi oluşturduk ilk defa olarak ve Genel Kurullarına gidecek oluşumu başlattık. Küçük esnafımızın birikmiş sorunları çoktur. Kredileri ve faizleri üzerinde çalışmalar var, esenlendireceğiz. Zanaatkâr

yetişmesini teşvik edeceğiz ve koruyacağız. Kck esnafı ilerinin sanayicisi yapmak üzere hazırlık safhasına koyacağız. Teknisyensiz, zanaatkrsız imalt ve üretimin kalitesi olamaz. Kaliteyi geliştirmek için verimlilik için gerekli zemini geliştirmekteyiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sanayi alanında, yatırımlar, yasa ve tüzük değişikleri de gündemdedir ve peyder pey gerçekleştirilmektedir. Lefkoşa Sanayi Bölgesi, Magosa Sanayi Sitesi, Magosa Organize Sanayi Bölgesi, Haspolat Sanayi Bölgesi, Girne Kck Esnaf Sitesi olarak beş ayrı yerde bulunan Organize Sanayi Bölgeleri ve Kck Esnaf Sitelerinin 31 Aralık 1993 tarihi itibarıyla yatırım durumları, ve parseller incelenmiş ve yeni yatırım yapmak isteyenlere imkanlar yaratılmaktadır ve geliştirilmektedir. Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesinin tümünün eksik olan asfaltlarının tamamlanması, Magosa Organize Sanayi Bölgesinin bir kısmına elektrik şebekesi döşenmesi, Magosa Organize Sanayi Bölgesinin bir kısmına su şebekesi yapımı, projelerini tatbikat aşamasına getirdik ve hazırlıklarımız tamamlanmıştır. Bu program doğrultusunda Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesinde eksik olan su şebekesinin tamamlanması ile ilgili proje, Su İşleri Dairesi kanalıyla hazırlanmış ve ihaleye çıkılacak aşamaya da getirilmiştir yağmur mevsiminin geçmesinden hemen sonra ihaleye çıkılacaktır. Asfaltlama projesinin hazırlanması için de Karayolları Dairesi Mühendisleri ile mühendislerimiz çalışmalarına başlamışlardır. Halen yürütülen Organize Sanayi Bölgesi Projelerimizden drenaj şebekesi yapımı ve daha önce 1993'ten sarkan projeler tamamlanmış bulunmaktadır. Aynı şekilde ihale edilen Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesi telefon ana şebeke yapım işleri tamamlanmıştır ve geçici kontrolleri başlatılmıştır.

Sanayi Bölgesinde Antrepo ve pltform inşaatı ihaleaşamasındadır. Bölgeden ithalat ve ihracat işlemleri yerinde gerçekleştirilecek ve kolaylık sağlanacaktır. Dolayısıyla dış ülkelere yapılacak olan ihracatlar yerinde sanayi bölgesinde ihracat işlemleri tamamlanmış olacak ve tır'lar orda gümrük muamelelerini tamamlayarak Magosa gümrüğünden veyahut da çıkacak olan diğer gümrüklerden çıkacak ve bu şekilde gümrük muameleleri kolaylaştırılacaktır. Aynı şekilde ham madde ithalatlarının da yerinde sanayi bölgelerinde açılması ve gümrüklenmesi açısından da önemli bir hizmet geliştirilmiş olacaktır.

Mağusa Organize Sanayi Bölgesi Elektrifikasyon Projesinin hazırlanması yönünde çalışmalar Elektrik Kurumu aracılığı ile sürdürülmektedir. Bu saydıklarım tabii bu bölgenin ne kadar ihmal edilmiş olduğu ve dolayısıyla bölgede bu dönemde yapılmış olan işlemlerin süratle tamamlandığının gösterilmesi bakımındandır.

Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesinin direk üstü armatürleri bile yoktu ve maalesef bölge karanlıklar içerisindeydi. Sanayiciler büyük bir endişe içindeydi. Her zaman için Sanayi Bölgesinde karanlıkta, tedirginlik içinde olmaları hasebiyle bu küçücük sorunları bile halledilmemişti, bunları da hallettik. 1994 Organize Sanayi Bölgeleri Tüzüğü, 1994 yılında uygulanacaktır ve Organize Sanayi Bölgeleriyle ilgili olarak bu katkı tüzüğü de hazırlanmıştır.

Ticaret Markaları (Değişiklik) Yasa Tasarısı, üretimin korunması amacıyla bir tadilat yapılmıştır. Bugün komisyonda görüşülecektir. Bu da yerli üretimimizin artırılması ve üretimin durdurulmamasını amaçlamaktadır. Çünkü, büyük ölçüde Sanayi Bölgesinde üretimimiz mevcuttur bu konuda çeşitli markalar altında. Bunları da koruyucu önlem getirilmesi için Yasa tadilatı yapılmıştır ve ivedilik kararıyla komitede görüşülecektir. Yatırım izni ve teşvik belgesi almak amacıyla Ocak-Şubat döneminde 10 adet yatırım projesi sunulmuştur ve sözkonusu projeler de ilgili bakanlıklardan onaylarını alarak tamamlanmıştır ve 8 adetine gerekli yatırım izni de verilmiş bulunmaktadır. Aynı şekilde teşvik belgeleri de, 67 kişiye teşvik belgesi verilmiştir, faaliyetler genişletilmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkeye kaynak yaratmak açısından bugüne kadar sigorta yasası eksikliği vardı. Sigorta Yasası geçen yıl geçirilmişti. Ancak, yürürlüğe konmamıştır. Şimdi sigorta tüzüğü hazırlanmış ve yürürlüğe girmek üzeredir. Bu konuda ülkemizde toplanan primlerin önemli ölçüde ve önemli miktarda ülkeden kaynak aktarımı yerine, ülkeye büyük bir kaynak aktarımı sağlanmış olacak,

ve ülkede bir kaynak birikimi gerçekleşmiş olacaktır. Halen bu hususta tüzüğün yürürlüğe girmesiyle şimdiden sigorta kurulması hususunda talepler yoğunlaşmıştır. Yine ülkeye kaynak aktarmak ve yaratmak açısından ilk Off-Shore şirket kurulmuş ve bu konuda yoğun talepler de mevcuttur. Yıl sonuna kadar önemli sayıda Off-Shore şirketin kurulması beklenmektedir. Bu dönemde 3 adet Off-Shore bankanın kuruluşuyla ilgili işlemler yapılmış ve 53 adet yerel limited şirket ile 2 adet yerel banka, bir Off-Shore banka ve ilk Off-Shore şirket, 2 döviz bürosu kurulmuş, 39 adet de ticaret markası tescili yapılmıştır. Aynı zamanda 100 adet ticaret markasının da incelenmesi yapılmaktadır. Bu da ticari faaliyetlerimizin süratle gelişmekte olduğunu gösteriyor bu rakamlar mukayese ettiğimiz zaman geçmiş aylarla. Önemli ölçüde büyük bir iş hacminin ve yatırım isteğinin doğduğunu göstermektedir. Güncelliğini yitiren Mal ve Hizmetler Düzenleme Yasasında da değişiklik hazırlanmış olup yakında Meclise arzedilecektir ve şimdiye kadar olan fiyat anarşisine de etkin bir denetim mekanizması getirilecektir. Ayrıca Dış Ticaret Düzenleme ve Denetim Yasasında zamanla ortaya çıkan yasal boşlukların giderilmesi amacıyla yasa tasarısı hazırlanmış olup Yüce Meclise getirilecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümetimiz Anavatan Türkiye ile olan her türlü ilişkilerini, işbirliği ve dayanışmayı artırmak, ticari ilişkileri geliştirmek kararlılığındadır ve ürünlerimizin Türkiye pazarına açılması ve üretimin geliştirilmesi hususunda her türlü önlemi alacaktır. Hükümetimiz, maalesef dağılan, bozulan hizmet üretmez durumuna düşürülen bazı kamu hizmetindeki hizmetlere de dinamizm götürecektir ve çalışan, üreten, özlük haklarıyla ödüllendirilecektir. Bir ödüllendirme mekanizmasının getirilmesi şarttır kamu görevinde. Tek Sosyal Güvenlik sistemine geçilecektir ve halkımızın devlet dairelerine olan iş talebi yerine, üretken olmasını sağlamada büyük payı olacak ve halkın beklentisi olan Tek Sosyal Güvenlik sistemine süratle gidilecektir.

İlgili Bakanlıkça gerekli çalışmalar yapılmaktadır. İskan sorununa İçişleri Bakanlığınca köklü çözümler getirilmektedir. Tarımda ürün değerlendirilmesi ve narenciye'nin alımı ve ödemeleri için her türlü önlem ilgili Bakanlıklarca alınmaktadır.

Ulaşım sorununun çözülmesi için Ulaştırma Bakanlığınca, çalışmalar sürdürülmekte, ayrıca hava ulaşımı dışında deniz ulaşımına çözüm getirmek için Ro-ro gemisi uygulanacaktır. Finansman temini aşamasındadır.

Eğitim Sektörünün geliştirilmesi için Yatırımları Teşvik Yasası altında gerekli teşvikler sağlanacaktır ve ilgili Bakanlıkça ayrıca vakıf kurma çalışmaları da sürdürülmektedir. Cari harcamalarının ve aynı zamanda eğitimin kalitesinin düzeltilmesi bakımından gerekli masrafları karşılamak için.

Gençlik ve kültür bakımından gerekli organizasyon ve gençliğin spor ve kültüre ve eğitime yönlendirilmesi ve dinamik bir gençlik için ilgili Bakanlıklarca faaliyetler sürdürülmektedir.

Ülkemizin ekonomik imkân ve kaynakları ile yerleşmiş insan gücünü üretime yönlendirerek üretimi arttırmak ilk hedefdir. Bu da düzenli hizmet veren, teşvik eden bir yönetim ile sağlanabileceğinin bilincindeyiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; harcamalarda israfı önleyecek ve kamu finansmanındaki zorlukların aşılmasını sağlayacak önlemleri programımızda öngördüğümüz şekilde aldık. Devlet hesabına ölçsüz harcamaları durdurduk, devlet harcamalarını rasyonelleştirdik, israfı önledik ve geçen yılın ilk iki aylık dönemine göre cari bütçe açığını reel olarak %73 azalttık. İki ayda bütçe nakit açığını 150 milyar Türk Lirasından 20 milyar Türk Lirasına düşürdük. Bugün gazetelerde paramızın olmadığı ve emekliliklerin ödenemedi yazılmaktadır. Bu çok gülünç bir şeydir. Devletimizin parası vardır, biz kaynak yaratmaktayız, sadece emeklilerin bunu da bu arada söylemiş olayım, Yasayla ilgili olarak Meclisten geçmiş olan

maaşlarla ilgili Yasa Tasarısında sendikalar temsilcilerinin ikiden üçe çıkarılması hususunda madde vardı. O madde Anayasaya aykırı bulunarak geri Anayasa Mahkemesine iade edilmiştir. Dolayısıyla bu madde maaşlarla ilgili ve maaş cetvellerinin ve emeklilerin de haklarını düzenleyen Değişiklik Yasa Tasarısının içerisinde olması kasebiyle, tümüyle Anayasa Mahkemesine iade edildiğinden ve geçen gün de bu konu Anayasa Mahkemesinde görüşüldüğünden, ancak karar açıklanamadığından henüz, aradaki farklar ödenmemiştir, sadece yasaldır. Bugünlerde yasa çıkar çıkmaz herkese hakları ödenecektir, zaten mevcut yasalar altındaki hakları ödenmiştir de sadece artış farkları içeren ikramiye farkları içindir ödenmemiş olan o da Anayasa Mahkemesinin kararını beklemekteyiz, yoksa paramız vardır. Üretim ve ihracatı geliştirmek için imkanlar ölçüsünde gerekli teşvikler verilecektir, ulaşım maliyetlerine katkı sağlanacak ve hizmetler sektörü olarak turizmle ticaretin geliştirilmesi için yine gerekli teşvik ve gümrük ayarlamaları dahil paket tedbirler üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye ile Ekonomik Entegrasyona gidilerek ülkemiz ürünlerine Anavatan da pazar kolaylığı sağlanması ve üçüncü ülkelere ihracatta gerekli teşvik ve yine hem üçüncü ülkelere hem de Türkiye'den turizmi ülkemize celbedecek gerekli ferahlatıcı önlemler kısa zamanda alınacaktır. Anavatanla işbirliği içinde alınacak önlem ve kaynaklarla halkımızın bu konuda beklentilerine cevap verileceğinden ve sağlam temellere dayalı üretici bir toplum yaratılacağından emin olunmalıdır.

Sonuç olarak: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 1994 Mali Yılı Bütçe (Değişiklik) Yasa Tasarısı ve kendi içinde Bütçe Yasasının öngördüğü yetkiler çerçevesinde, yatırımlarla ilgili Hükümet Programımıza göre yapılacak değişiklik ve yıl içinde getirilecek ek proje ve bütçelerle, Anavatanla istişare halinde alacağımız ekonomik paket tedbirlerle istikrar içinde ekonomik kalkınmayı amaçlayan, vergi adaletini esas alan, Devletten maaş, ücret ve maaş nitelikli yardım alan tüm vatandaşlarımızın yaşam seviyelerini yükseltecek bir program uygulayacağımızı belirtirken her türlü yardımı esirgemeyen Anavatanımıza da şükranlarımı arz eder 1994 Mali Yılı Bütçesinin toplumumuza hayırlı ve uğurlu olmasını diler, hepinize saygılar sunarım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; şimdi Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyenlere istem ve kayıt sırasına göre söz verilecektir. Ancak söz almakta grupların milletvekillerine oranla önceliği vardır. Söz isteyenler?... Başka söz isteyen var mı?... Birinci söz isteyen Sayın Mustafa Akıncı, ikinci Hüseyin Angolemlı. Başka söz isteyen var mı? Yok. Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4 trilyon, 617 milyar 48 milyon olarak önümüzde duran bu bütçe, aslında tanımını doğruysa sahihsiz bir bütçedir. Çünkü, bu bütçenin esas yaratıcıları, hazırlayıcıları bugün salonda mevcut değildirler. Bu bütçeyi hazırlayıp sunan Ulusal Birlik Partisi idi ve biraz önce Sayın Maliye Bakanının da anlattıkları gibi ve daha önce komite başkanının da buradan duyurdukları gibi, sadece şekilsel değişikliklerle yeniden Meclisin huzuruna gelmiş bulunmaktadır UBP tarafından hazırlanan bütçe. Anımsayacaksınız, Hükümet Programı eleştirisinde bir noktaya özellikle dikkat çekmiştim ve demiştim ki, Hükümet Programında Beş Yıllık Plân hakkında herhangi bir ifade yok. Demek ki hükümet bu konuda herhangi bir değişiklik düşünmüyor. Yıllık program hakkında herhangi bir düşünce yok. Ona bağlı olarak da 1994 Bütçesiyle ilgili şekilsel değişikliklerin, yani kozmetik değişikliklerin dışında herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Gerçi, ek bütçeden bahsedilmiştir. Ancak, ek bütçe geldiği zaman, orada öze ilişkin bir farklılık, bir politika değişikliği görürsek, o zaman da elbette görüşlerimizi tekrarlarız. Ancak, bugün için...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Zaten bütçe , çalışanların, emeklilerin, sosyal transferlerin bütçesidir. Ne yapacaksınız? Çünkü Cari Bütçe.

MUSTAFA AKINCI (Devamla)- Bugün için önümüzde duran bu bütçe, Ulusal Birlik Partisi felsefesini aynen devam ettiren, çok küçük orandadır, çok az bir artış getiren, onu da işte sadece Meclisle ilgili bir tadilat sözkonusu olduğu için bir değişiklik öngören, onun dışında da, işte Hükümet mekanizması yeniden oluştuğu için, bazı daireler başka bakanlıklara bağlandığı için, o değişiklikleri içeren bir belgedir önümüzde. Dolayısıyla yeni Hükümetin bu bütçeye kattığı yeni birşey yok. Bundan dolayıdır ki sahibi gerçek anlamda yoktur diyorum bu bütçenin bugün bu Mecliste. Bir bakıma, kerhen alınmış ve önümüze getirilmiş olan bir bütçedir. Belki Hükümet bu zorunluluktan dolayıdır, başka yapacak birşeyimiz yoktu diye düşünmüş olabilir. Tabii burada büyük bir çelişki var. Zorunluluk olsa da olmasa da burada büyük bir çelişki var. Çünkü, Ulusal Birlik Partisinin politikaları, UBP'nin felsefeleri, UBP'nin yaklaşımları, UBP'nin harcama politikası, UBP'nin yatırım politikası, hepsi eleştirilerek bir seçimden çıkmış ve hükümet olunmuştur. Şimdi bütün bu eleştirilen politikaları uygulayıcısı yeni Hükümet olmaktadır. Çünkü, bu bütçe, basit rakamların altalta yazıldığı bir bütçe değildir. Her bütçe bir felsefenin, bir yaklaşımın ürünüdür, onun yansımasıdır, bir uygulama belgesidir.

Bir politikalar manzumesidir ve her bütçe bir yönetimin, bir hükümetin neyi nasıl yapacağını, halka nasıl hizmetler üreteceğinin belgesini teşkil etmektedir. Üzerinde durulması gereken temel mesele sanıyorum budur bu bütçe bakımından.

İkinci değinmek istediğim husus bu bütçenin hazırlandığı günden bugüne kadar geçen süre içerisinde reel olarak nerdeyse dörtte üç oranında küçülmüş olduğu gerçeğidir. Yani döviz bazında 1 Ocak 1994'te bu 4 trilyon küsur bütçenin ifade ettiği anlam ile bugünkü anlamı arasında en azından %75 oranında bir büyük fark vardır dövizdeki bu anormal artışlar dolayısıyla.

Üçüncü olarak değinmek istediğim husus şudur. Ülkemizde oluşan DP-CTP Hükümeti üç aylık bir geçmişe sahiptir. Bu üç aylık geçmiş içerisinde henüz dişe dokunur bir faaliyetlerini olumlu yönde bir faaliyetlerini, dişe dokunur anlamda görebildiğimizi iddia etmek güçtür. Ekonomi alanında olsun, demokratikleşme alanında olsun henüz halka ciddi olarak sunulan projeler mevcut değildir. Biraz önce konuşan Sayın Maliye Bakanının değindiği bazı hususlara da değinerek konuşmamı açmak istiyorum.

Bugün bir yıl önceki birtakım rakamlarla bugünün rakamlarını daha doğrusu Ocak rakamlarını kıyaslayarak işte 1993'te şu kadar kutu süt alınırdı, bugün bu kadar daha çok alınıyor. Mazotla ilgili olarak da bu kadarı bu kadar alınıyor diye teselli aramayalım. 1 Ocak-Mart arasındaki kıyaslamaları yapalım ve acı manzarayı görelim ona göre tedbirler alalım. Yoksa bir yıl önceki durumla yapılan kıyaslamaların 3-5 ay içerisinde aleyhe dönme olasılığını da hiç yabana atmayalım. Haziran ayına bu trend böyle giderse, bu eğilim böyle giderse 92'nin rakamıyla bile kıyaslama yapmak işimize gelmeyebilir.

Şimdi Ocak'ta asgari ücreti uygulamaya koyduk ve, Hükümet olarak kondu ve dendi ki işte geçmişe göre bu kadar ileri bir rakam getirdik, bu rakam eridi gitti değerli arkadaşlar. Üç ay dolmadan üç milyonluk asgari ücret eridi gitti. Bu rakam tespit edilirken ortaya konan bütün gerekçeler şeyini kaybetti, geçerliliğini kaybetti. Bugün derhal bu Hükümetin yapması gereken işte bir sene önce şu kadar alınırdı, bugün bu kadar alınır mazaetine sığınmak yerine onu üç defa değiştireceğiz diye verdikleri sözün gereğini hiç beklemeden süratle yerine getirmek ve asgari ücretle geçimini sağlamaya çalışan, insanları bu erozyona karşı kourmasını yapmaktır. Çünkü inanılmaz boyutlarda seyretmekte olan döviz krizi öyle görünüyor ki devam edeceğe benzemektedir ve piyasada Türk Lirasıyla işlem gören hiçbir şey yoktur, sadece ve sadece çalışanların maaşları ve ücretleridir Türk Lirasıyla işlem gören, yani vatandaşlarımız Türk Lirası olarak almakta ama piyasaya çıktıklarında hep döviz olarak harcamaktadırlar.

Bütün işlemlerde böyledir. Ev kiralari böyledir, ticaret sahasında durum böyledir, tamiratta durum böyledir. Geçenlerde bir yurttaş, bir tamir borcunu bana gösterdi, bir faturayı bana gösterdi. Tamamen döviz üzerine işlemektedir piyasa ve faturalar döviz üstünden kesilmektedir. Biz burada sayın Maliye Bakanının konuşmasında daha doyurucu bilgiler almayı umardık ve beklerdik Hükümet Programında değinilen ve TKP olarak bizim ta 1980'li yılların başından itibaren gündemde tuttuğumuz, gündeme getirdiğimiz bir stabil değere endekslenecek bir muhasebe sistemine geçilmesini savunan bir parti olarak il'inin daha o zaman bu kadar, bugün kadar yıpratıcı olmayan erozyonu gündemde değilken bile gündeme getirdiğimiz bu konuda ve Hükümet Programında da yer alan bu konuda bugün daha doyurucu bilgiler elde edebilmeyi umardık. Ancak bu olmadı. Önümüzdeki günlerde bunun olacağı söylendi bu kürsüden. Bekleyip, göreceğiz. Tabii burada değinmek istediğim çok önemli bir nokta var. Sayın Maliye Bakanı bir hedef söyledi burada ve CTP'li bir Hükümetin böyle bir hedefi olabileceğini ben doğrusu hayretler içerisinde dinledim. Ekonomik ilişki elbette olabilir, olacaktır. Bütün dünyayla olacaktır. Türkiye Cumhuriyeti ile çok çok daha fazla olacaktır. Ama, Anavatanla ekonomik entegrasyon iki defa altı çizilerek vurgulandı bugün bu kürsüden. Bu yeni bir hedef mi? Bu hedef Hükümet Programında göze çarpmayan bir hedefti. Böyle birşey yazılmadı, böyle birşey söylenmedi. Şimdi, Anavatanla ekonomik entegrasyon hedefi bu kürsüden dile getirildi. Bu önemlidir, basit bir laf değildir. Önemlidir. Tabii ki bu görüşe Ulusal Birlik Partisinin geçmişte beyanları vardı. Bu, iş adamlarının da bazılarının, bazı kuruluşlarının, bazı örgütlerinin hedefi olduğunu biliyoruz. Ancak, bu Hükümetin böyle bir hedefi bugüne kadar yansımamıştı. Ne Hükümet Programında, ne bugüne kadar verdikleri beyanlarda, beyanatlarda. Ne iki partinin arasında imzalanan işbirliği Protokolunda öyle bir hedef vurgulanmamıştı. Şimdi, bu bir hedef olarak önümüze kondu bugün, bu bütçe tartışmalarının içerisinde.

Türkiye Cumhuriyeti ile ekonomik entegrasyon tabii ki basit bir olay değildir. Ekonomik entegrasyon eğer sadece bir işbirliği, ekonomik alış veriş, işte en fazla işbirliği yapacağımız ülke anlamında kullanılıyorsa, bunlar anlaşılabilir. Fakat, ekonomik entegrasyonun anlamı, sanıyorum, sonuçları sadece ekonomik terminolojiye bile sınırlandırılmayacak denli, önemli bir meselesidir. Ekonomik entegrasyon beraberinde siyasi entegrasyonu da çağırır, zaten yıllardan beri süren bir demokratik entegrasyonumuz da sözkonusudur. Yani, ekonomik entegrasyonla yavaş yavaş, 60 milyonluk pazarın burayı da içerisine alması ve belki de beraberinde yutması sözkonusu olabilir. Şimdi, tabii ki Anavatan konuları hassas konuları. Yıllar itibarıyla da bunlar çok suistimal edildi, bu konularda söylenen sözler yanlış yorumlara neden oldu. Bunu tabii Ulusal Birlik Partisi çok yaptı, yeni Hükümetin bunu yapacağını ben düşünmek istemem. Ancak, bu belirttikleri hedefi bize yeterince açıklarlarsa, bunun ne anlama geldiğini biz gerçekten bilmek istiyorum. Ekonomik entegrasyon konusunu Hükümet oturup tartıştı mı?

Öncelikle bunu bilmek isterim. DP-CTP Grupları bu konuyu tartıştılar, hazmettiler ve ekonomik entegrasyonun ne olduğunu bilerek mi bu ifadeler kullanılıyor yoksa bir işte arada ticari ilişki olacak, ekonomik alış-veriş olacak, o çerçevede mi olaya bakılıyor?

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Neyin ne olduğunu en az bilebilecek pozisyondasınız.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Şimdi ben tabii ki hükümet ortakları arasında sürdürülen protokol çalışmaları ve sonrasında ortaya konan belgede böyle birşey görmeçdim. Hükümet Programında da böyle birşey okunmadı. Ancak Sayın Maliye Bakanı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Bir cümleyi bu kadar büyütmenin şeyi yoktur.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - O kadar basit.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Bu cümleyi bu kadar büyütmenin anlamı olmadığını söylüyor Sayın Çalışma Bakanı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Evet efendim.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Bu cümle çok önemlidir.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Hükümet Programında yoktur diyorsunuz, ondan sonra yeni Program mı yapıldı?

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Onu Sayın Maliye Bakanına soracaksınız, bana sormayın.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Görüşlerimiz açıktır.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ekonomik entegrasyon lâfı önemsenmeyecek bir lâf değildir. Çünkü bu bir politikadır. Ve bu politika bazı iş adamları örgütleri tarafından yıllarca ısrarla sürdürülmüş ve istenmiştir. Dolayısıyla üzerinde duruyorum. Bu bir politikanın ifadesi değilse, bir dil sürçmesi ise geçelim onu. Sayın Maliye Bakanı der ki; hayır...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - Dil sürçmesi değil. Niçin dil sürçmesi olsun?

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Dil sürçmesi değil. Demek ki bir politik anlamı vardır, bir hedeftir. O zaman bunu eşelemek gerekir. Bunu benden fazla zannedirim CTP'nin eşelemesi gerekir eğer hükümetin bir kanadı olarak böyle birşey yoktur Hükümet Programında diyorsanız ve hükümetin önemli bir bakanı da çıkıp böyle bir hedef ortaya koyarsa hem de iki kere dikkatimi çekti, iki kez bunun altı çizilerek vurgulandı buradan. O nedenle bunun üzerinde bilgi istemek ve bu konuda üzerinde, bu konunun üzerinde durmak bizim hakkımız. Şimdi bakınız, müteahhitler şikâyet içinde, Kıbrıslı müteahhitler. Toplantı yaptılar ve ihaleleri boykot kararı aldılar. Niçin? İşte bu Türkiyeli müteahhitlerden yakınmaları var. Açık, bunu belki belli bir üslup içerisinde çok net olarak söylemiyorlar ama, bu milletin vekilleri olarak bu kürsüden bunları dile getirmek bizim görevimiz. Belli ihalelerde Türkiyeli müteahhitlerin daha büyük avantajlar, daha büyük teşviklerle geldiklerini söylüyorlar ve burada bir bakıma kendilerini sahipsiz hissettiklerini söylüyor yerel müteahhitlerimiz ve bazı ihalelerden de çekilme kararı alıyorlar ve bunu uygulamaya koyuyorlar. Genel kurul yapıyorlar, bunu açıklıyorlar. Burada bir sorun var. Kıbrıs'ın kendi müteahhitlerinin bu sorunlarını nasıl çözeceğiz? Bunlara eğilmek lâzım. Bu ekonomik entegrasyon içerisinde daha da vahimleşebilecek olan bir konudur. Bu çerçevede bu örneğe değinmekte ben yarar gördüm, onun için değindim. Bir ekonomik entegrasyon içerisinde kaçak işçi gücü olayını daha da vahimleştirmek sözkonusu olabilir ve en önemlisi tabii ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini kendi ayakları üzerinde duran ve haklarını, çıkarlarını gözetip kollayacağı bir çerçevede iki kesimli, iki toplumlu, federatif bir yapılanmak ve ondan sonraki aşamada da Avrupa Birliği içerisinde yerini alabilecek, yarışıp yaşayabilecek bir yapı öngörüyoruz. Hedef bu olmalı.

Kıbrıs Türk ekonomisini de o çerçevede şekillendirmeliyiz. Türkiye ile ekonomik enternasyon bu hedefin tersindedir. Bu hedefe taban tabana zıt bir yaklaşımdır. O nedenle siyasi inflikasyonları da vardır bu işin diye üzerinde önemle durmak gerekiyor.

Sayın Başkan değerli milletvekilleri; tıpkı aşgari ücrette olduğu gibi memur zamlarında da diğer toplu sözleşmelerle verilen artışlar da ne yazık ki meydana gelmekte olan anormali ekonomik şartlar dolayısıyla büyük erozyonlara sözkonusu olmuştur. Onun için Ocak başında verilen artışlarla şöyle bir refah sağladık, şöyle bir rahatlama getirdik yaklaşımları çok çok kısa süreli kalmıştır. Ve bunlar tüm anlamını yitirmiştir. Piyasa da bugün kan ağlamaktadır. Gerek çalışanlar, ücretliler, emekliler hemen herkes bu ekonomik krizden el aman çekmektedir. Ve ne yazık ki bu önümüzde duran bütçe ile de bu sorunların aşılamayacağı ortada görünmektedir. Ben uzunboylu bu bütçeye ayrıntılı bir eleştiri getirmek düşüncesinde değilim. Nedenini en başta söylemiştim. Ortada bir bütçe vardır ama bu bütçe sahipsiz bir bütçedir. Şeklen ve kehren sahiplenmiş bir bütçedir. Sadece kalemler arası bazı aktarmalar oldu. Zaten bunu hükümet mensubları da belirtiyorlar. Programlar arası düzenlemeler yapıldığını söylüyorlar. Dolayısıyla ortada kendilerinin sahip çıktığı bir belge yok. Ve esas eleştirilerimiz bu hükümete yönelik olarak daha yoğun olarak eleştirilerimizi getireceklerini söyledikleri ek bütçeye bırakmak istiyorum. Getirilecek olan ek bütçeye kadar herhalde icraatlar da ortaya çıkacak. Bugüne kadar belirtilen hususlar da en azından ekonomi açısından neyin nereye gittiği de daha net olarak görülebilecek. Daha ayrıntılı eleştirilerimi oraya bırakmak istiyorum. Ve böylesi bir bütçeye olumlu oy vermemizin mümkün olmadığını ifade ederek sözlerime son veriyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

Sayın milletvekilleri; gruplar arasında varılan uzlaşma neticesinde Cumartesi günü kaybettiğimiz basın yayın dünyamızın kıymetli elemanı Aydın Soysal'ın cenaze törenine katılmayı mümkün kılmak maksadı ile oturuma kaldığımız yerden devam etmek kaydı ile saat 14.30'a kadar ara veriyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış saati:11.45

- 1742 -
İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 15.07

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, 1'inci Yasama Yılı'nın 19'uncu Birleşiminin ikinci oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; Bütçe üzerindeki görüşmelere geçmeden önce iki tezkere okutulup onayınıza sunulacaktır.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

Birinci Tezkere; Demokrat Parti Grup Başkan

Vekilliğinin "11 Ulusal Birlik Partisi Milletvekilinin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin İstem ve Dosyaları incelemek üzere oluşturulan Özel Komite"de üye değişikliğine ilişkin Tezkeresi.

Okuyunuz lütfen.

KATİP -

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,

"11 Ulusal Birlik Partisi Milletvekilinin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin İstem ve Dosyaları İncelemek üzere oluşturulan Özel Komite"de grubumuzu temsilen görevli olarak bulunan Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Aytaç Beşeşler'i geri çektiğimizi ve yerine Lefkoşa Milletvekili Sayın Mustafa Arabacıoğlu'nu görevlendirdiğimizi belirtir, İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesi uyarınca gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Adaoğlu
DP Grup Başkan Vekili.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

İkinci tezkere; Cumhuriyetçi Türk Partisi Grup Başkan Vekilliğinin Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinde üye değişikliğine ilişkin Tezkeresi.

Okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,

Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinde grubumuzu temsilen Başkan Vekili olarak görev yapan Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'yı geri çektiğimizi ve yerine Girne Milletvekili Sayın Salih Usar'ı görevlendirdiğimizi belirtir, içtüzüğün 23'üncü maddesi uyarınca gereğini saygılarımla arz ederim.

Feridun Önsav
CTP Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Tarafsız?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Bütçe görüşmelerine devam ediyoruz. İkinci konuşma isteyen arkadaşımız Sayın Hüseyin Angolemlî. Buyurun efendim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aradan üç ay, nerede ise 100 gün geçmiş bulunmaktadır. Geriye baktığımızda eleştirilerimizi daha çok yavaş yavaş icraatta olduğumuz son üç aya çevirmeliyiz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Çocuğu artık koydunuz masaya.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Tabii eleştirimizi yaparken, tek amacımız halkımıza yararlı sonuçlar çıkarmaktır. Şimdi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Biz tersini mi düşünüyoruz?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Önemli olan uygulamadır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Şimdi havayı da bulamıyorsun, sen muhalefet de yapamıyorsun, ne yapacağız?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar; üç aya baktımızda, üç ay zarfında toplumumuz sadece ve sadece pahalılıkla tanıştı. Bu üç ay içerisinde bugüne kadar görülmedik bir pahalılık toplumumuzu çiğneyip geçmiştir. Sık sık ilk defa olarak bu dönemde dövize endekslemeden bahsediliyor ve toplum artık bu endeksleme olayına bir kurtarıcı gözü ile sarılmıştır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Brezilya'da uygulandı bu, kurtarıcı olmadı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Toplum burada haklıdır değerli arkadaşlar. Çünkü piyasaya bakıldığında sadece ve sadece ücretli, maaşlı insanlarımız Türk Parası ile ödenmekte, geriye kalan tüm uygulamalar, herşey dövize göre yapılmaktadır. Yani memurlar, çalışanlar, ödenenler hariç, çiftçiler hariç, toplumun diğer kesimleri endekslemeyi kendilerine göre yapmışlardır.

Türkiye'den getirdikleri mallara dahi artık döviz üzerinden işlem yapmaktadırlar. Bu nedenle toplum haklı olarak gerek ferdi gerek kişisel gerek sendikal dernekler ölçüsünde partiler ölçüsünde hemen hemen her gün endekslemeden söz etmeye başlamışlardır.Şimdi bu arada hükümetten de böyle sözler yükselmeye başlamıştır. Ama önemli olan sözler değil. Bir an evvel toplumun bu beklentisine somur şekilde yanıt vermek gerekmektedir. Bugün toplumun yakıcı sorunu budur. Pahalılıktır değerli arkadaşlar. Bu konuda hükümet elini çabuk tutmalıdır. Halkın daha fazla ezilmesine meydan vermemelidir. Tabii biz biliyorduk. Bir bütçe değişikliği ile çıktınız buraya. Ama bizim düşüncemizdeki bütçe bu değildir. Biz zaman zaman karşınıza bütçe değişiklikleri ile çıkacağız diyorsunuz.

Değerli arkadaşlar; aradan 100 gün, 100 güne yakın bir zaman geçmiştir. İddialı bir hükümet. Bu zaman zarfında bütçe değişikliğinden öngördükleri hususları buraya getirebilirdi. Maalesef bunu yapmadınız. Sadece yaptığınız bazı daireleri bazı bakanlıklardan alıp başka bakanlıkların altına koymak oldu.

SAĞLIK BAKANI ERGİN İLKTAÇ (Yerinden) - Mağdur olmuş TKP'lerin de mağduriyeti bitti.

HÜZEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bugün her ülkede koalisyon olsun tek başına iktidar olsun politikalarının öngördüğü hedefler bütçesinde kendisini göstermektedir. Siz bugün bütçesiz bir hükümetesiniz. Elinizdeki bütçe geçmiş yıllarda şiddetle eleştirdiğiniz eski hükümetin halkı ezen eski UBP hükümetlerinin bütçesidir. Ve onu aldınız buraya getirdiniz değerli arkadaşlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bütçenin bölüşümüdür, paylaşımıdır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Tabii bu hükümet kurulurken birtakım vaatler yapıldı Halkta birtakım umutlar yeşerdi. Ama onların uygulanabilmesi için pusula görevini yapacak olan bütçeniz. Size özgü bütçeniz ortalarda yoktur değerli arkadaşlar. Şimdi ülkemizin pahalılığın dışında yakıcı bir sorunu işsizliktir. Ve bunun getirdiği göçtür değerli arkadaşlar. Göç olayı bizi kemirmektedir. Durmuş değildir. Devam etmektedir. Daha geçenlerde gençlik sorunlarına ilişkin açık oturum yapıldı da ordada gençlik göremedik. Orada okullardan getirilen orta öğrenim öğrencilerini gördük. Çünkü ülkemizde bariz olarak görülmektedir ki gençliğin sayısı giderek azalmaktadır. Şimdi ben yine şunu ortaya sermek isterim. Gerçekten seçim dönemlerinde birçok vaatlerin yanında işsiz gençlerimizi istihdam etmek, konut sorunlarını çözmek ve en önemlisi gençlerimizi istihdam edinceye kadar o olanakların hemen yaratılması kolay değildir. Bunu herkes teslim etmektedir. Ama göç olayı da bir gerçektir. Ve bu göç olayı ülkemizi kemirmektedir. Giderek... gençlik demek hep beraber söyleriz toplumun geleceğidir deriz.

iyi bir gençlik, toplumun geleceğinin iyi olmasına delalettir deriz. Ama gençlik avucumuzda durmuyor, parmaklarımızın arasından akıpgiden bir su gibi yurdun bağrından kopup gitmektedir. Askerliğini bitiren bavulunu alıp uçak alanlarında, limanlarda göç yollarını aramaktadır değerli arkadaşlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Çok romantikleştin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu, bugün üzerinde ısrarla durup çözüm bulmak zorunda olduğumuz bir meseledir. Hepimizin geleceğini ilgilendiren bir meseledir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Çok romantikleştin dostum.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi bu gençlerimizi mutlaka ve mutlaka bu ülkede tutmak zorundayız değerli arkadaşlar. Derhal iş olanakları yaratamayacağımıza göre, bugün hükümeti oluşturan partilerin de sık sık dile getirdiği işsizlik ödeneğine dönüp bakmak ve bu işsizlik ödeneğini vakit kaybetmeden yaşama geçirmek durumundayız. Bunun için bütçelere kalemler konması gerekirdi ve bu size bir fırsattı. Bütçeyi ele aldınız değiştirmeye kalkıştınız ama dediğim gibi yüzeysel birşeyler yaptınız. Bu konulara dönük birşey yapmadınız ve dediniz ki gelecekte. Artık değerli arkadaşlar; toplum güzel sözler duymaya doymuştur. Somut önlemler ister ve ben sizi bir vesile ile bu kürsüden bir kere daha uyarırım, vakit kaybetmeden işsizlik ödeneğini gündeme getiriniz. Aksi takdirde yarın çok geç olacaktır değerli arkadaşlar.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Teşekkürler Angolemlî. Romayı yeniden keşfettin. Doğru söyler adam, doğru söyler.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben değerli arkadaşlar eleştirilerimi daha ziyade üç aya dönük yapmaya çalıştığım için eleştirilerim uyarıcı olma özelliğindedir ve kesinlikle bu sorunların da burda gündeme getirilmesinde yarar görmekteyim. Onun için devam ediyorum. Göç olayında...

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S.SOYER
(Yerinden) - Dur diyen yok zaten, devam.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ara sıra Sayın Civa
durdurmak ister ama...

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KAŞIF (Yerinden)-
Doping yapar.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZEKR ÖZGÜR
(Yerinden) - Hayır ama, diğer TKP'li arkadaşlar nerde onu
merak ediyorum ben.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Hocam, TKP şu
anda Dışişleri Bakanı ile görüşme yapmaktadırlar.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Özür dilerim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet, evet.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Herkes kendinden
sorumludur. Angolemlî'nin sorumluluğu yoktur partisinin
gelip gelmemesinden.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar;
umutlar yeşerdiği an solmaya yüz tutarsa, faturası çok ağır
olur. Yani Hükümet göreve başladığında akla gelen diğer
önemli konulardan biri de kaçak işgücünün derhal önlenmesi
idi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Söyle, söyle Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Kaçak işgücü bugün ülkemizdeki
insanları işsiz bırakan, ücretlerin düşmesine neden olan
en büyük etkenlerden biridir ve geçen bu zaman zarfında Hükümetten
yükselen sesler sadece Sayın Civa'nın dediği gibi ce'kler,
cak'lar olmuştur.

- 1750 -

AHMET KAŞIF (Yerinden)(Devamla) - Ne zaman söyledi?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Devam etmektedir.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Ben ne zaman söyledim?
Ben sana bu konuda Komitede cevap verdim. Aldığımız tedbirleri
de söyledim. Alınan tedbirleri de söyledim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Herkes beklemektedir.
kaçak...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayınız.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Ben komitede öğrettim
sana tedbirleri ve geliyorsun burda beni şikayet ediyorsun.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Dün Komitede öğrettim sana tedbirleri de gelen buraya şey yapan beni şikâyet eden.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Değerli arkadaşlar bugün Sayın Civa gerçekleri sağlayamayız, şeffaf olacağız. Biraz önce söyledin.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Şeffaf. Tamam.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bugün Çalışma Bakanını değil, bu bir Bakanlar Kurulu kararı olacak. Halkımız, işsiz kalan insanlarımız o kararı beklemektedir. Ama yükselen ses ne acıdır ki eskiden olduğu gibi göz yumma anlamında söylenen sözlerdir.

Kaçak işgücü konusunda daha süratli çalışmalar yapılmalı ve bu konu kökünden halledilmelidir değerli arkadaşlar. Yine ücretlerin düşük olması, ücretlerin düşük olması da göçü pompalamakta, şu anda işlemekte olan çoluk çocuk sahibi birçok aile göç etmenin yollarını aramaktadır değerli arkadaşlar. Sayın Maliye Bakanı sabahtan burada kalktı ve asgari ücreti 1,300,000 liradan 3,000,000'a çıkarmış diye bizim tabirimizle övünme kaynağı yaptı. O burada bunu söyler ama çıkıp halk arasında yürürse 3,000,000'un hiç de yeterli olmadığını, bu günlerde hele hele gülünç bir rakam olduğunu kendisi de görecektir.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Önerin?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Önerim derhal konu ele alınıp böyle 3,000,000 gibi gülünç rakamlarda bırakılmamalı, 6,000,000'lara, hatta daha yukarılara çıkarılmalıdır arkadaşlar.

AHMET KAŞİF (Yerinden) (Devamla) - 10,000,000.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) , Ve bu sık sık yapılmalıdır. Çünkü bu ülkede...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)
Hükümet Programında olduğu gibi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu ülkede tesbit ettiğiniz asgari ücret her tarafa yansımaktadır değerli arkadaşlar ve bugün 3,000,000 almayan nice çalışan insanlarımız vardır. Dolayısıyla buraya çıkıp %100 artış yaptın diye söylemiyelim çünkü nasıl ki sabahleyin yine Sayın Bakan, ne yapalım dedi, 3 ay zarfında yaptığımız dedi belli başlı şeyler dedi, demokrasiyi getirdik, herkes rahattır. Acaba öyle midir? Onu da konuşacağız da ve bir de yaptığımız dedi fiyat ayarlamaları yani zamlar yaptık dedi. Ne yapalım dedi, geçmiş hükümet bunları yapmamış, seçim yatırımı nedeni ile oyalamış bu güne getirmiş, biz de yapmak durumunda kaldık. Peki sorarım Sayın Bakana geçmiş hükümet asgari ücrete dokunmuştu? dokunmadıydı. Dolayısıyla o asgari ücreti çok düşük bıraktı ve siz de geldiniz yetersiz olmasına rağmen bir baktınız ki iki misli artırdınız. %100'ün üzerinde bir artış verdik bunu çalışanlara hazmettirebilirim düşüncesi ile yaptınız.

AHMET KAŞIF (Yerinden) (Devamla) - O günkü şartlarda iyiydi.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) , %128. Sayın Bakanın söylediğini sen ya anlamadın, ya isteyerek eksik anlıyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben Sayın Bakanı çok iyi anlıyorum, en önde otururum çünkü, çok iyi dinliyorum.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Devalüasyonun ülkede yaptığı etkiyi de izah etti.

AHMET KATİF (Yerinden) (Devamla) - 0 gün yapıldığında devalüasyon yoktu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Onu da söyleyeyim, ona da yanıt vereyim ben size. Madem bu kadar samimisiniz daha geçenlerde resmileştirdiniz asgari ücreti ve resmileştirdiğiniz gün de yine bu memlekette şok olaylar yaşanmaktaydı.

AHMET KAŞIF (Yerinden) (Devamla) - Şok olaylar gelecek.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - ve o olayların içerisinde göz göre göre yine üç milyonda bıraktınız. Halbuki elinize düşen bir fırsattı. Onu orda tekrar bir değerlendirmeye tabi tutabilirdiniz.

AHMET DERYA (Lefkoşa)(Yerinden) - Ben de beklerdim döviz öneresin. Kalktın yine beş milyon, altı milyon öneriyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Derya döviz konuşmamızın başında konuştuk, ama geç geldin içeri biraz galiba. Şimdi değerli arkadaşlar...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Senin dersin matematiktir.

BAŞKAN - Sayın Civa lütfen müdahale etmeyin konuşmacıya efendim. Lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi değerli arkadaşlar...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Hak ediyor Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hayır. Karşılıklı konuşmayınız lütfen. Devam edin Sayın Angolemlî, lütfen devam ediniz.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Bir matematik hocası bu şekilde konuşursa...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Pahalılık, bu üç ay zarfında pahalılık dedik, o konularda çözüm bulunamadı. Bazı yüzdeler konuşuldu ama, maalesef gerçekçi olmadı. Bunu hep Türkiye'den kaynaklanıyor demektesiniz...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - O da yalan.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Bakanım bu aceleciliğin keşke kaçak iş gücünü önlemede de olsa.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Önledik, onu da önledik. Önledik.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Matçez etti seni.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi Türkiye'den kaynaklanıyor dediniz. Buna toplumdan hayır, bunlar yalan söyler diye bir söz çıkmadı. Benden de çıkmaz. Ama o bir boyutudur. Hepsi o değildir. Sizden beklenen, siz geldiğinizde pahalılığın durması değildir, ama frenlenmesidir. Bunu frenlemenin yolları vardı. Mesela değerli arkadaşlar; mazota bir zam geldi.

Oraya 8000 ₺'lik bir vergi koymayabilirdiniz. Çünkü mazot her tarafa yansır ve pahalılığı körükler. Yine kendimize özgü birtakım önlemler alıp bu pahalılığı frenleyebilirdiniz. Ama piyasa, serbest piyasa adı altında başıboş bırakılmış, sorulduğunda da ne yapalım memleketimizde serbest piyasa vardır. İsteyen istediği fiyata alır, istediği fiyata satar. Bizim ülkemizde değerli arkadaşlar serbest piyasa ekonomisi Avrupa'nın anladığı, dünyanın anladığı biçimde maalesef geçerli olamaz. Çünkü bizde hiçbir şey yerli yerine oturmuş değildir. Dolayısıyla mutlaka devletin müdahale etmesi gerekmektedir. Küçük bir toplumuz bugün biz. Elimizde hakikaten Eti gibi, kooperatif kuruluşları gibi şirketler vardır. Bunları kullanarak piyasayı denetim altına almak çok kolaydır. Çünkü dediğim gibi çok çok 150.000-155.000 kişilik bir toplumuz.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Bıraktınız hayır o kuruluşlarda.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ama serbest piyasa diye diye değerli arkadaşlar; halkın büyük bir bölümü ezilmektedir. Ama halk eskiden de ezilmekte idi ve başta gelen neden bu idi ki onları değiştirmiş, yeni oluşumlar yaratmış ve bunu

sizden beklemektedir. Öyle eskiden olduğu gibi her sorulduğunda e, ne yapalım memleketimizde serbest piyasa ekonomisi var. Bunları biz söylemeyelim ve önlemlerimizi alalım. Bugün değerli arkadaşlar; 40.000 lira bugünkü kurdan 40.000 lira ile örneğin İngiliz Sterlini bu şekilde gelen mallar tüketiciye sunulurken 40 değil, 50 üzerinden hesaplar yapılarak sunulmaktadır. Dolayısıyla pahalılık durmadan yükselmektedir. Emin olunuz ki bugün toplumun içerisinde dövize bağlı olarak kira verenler, evet resmi olarak devlet kendisi döviz endekslemeye geçmedi, ama sözlerimin başında söylediğim gibi toplumun büyük bir kısmı kendi başına, kimseye danışmadan döviz üzerinden işlem yapmaya başlamıştır. Bugün dövizle kira ödeyenler çıkmaza girmiştir. Bunalmaktadır. Borçları dövizle olanlar bunalıma girmiştir.

-1757 -

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Doğrudur.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu konu değerli arkadaşlar ekonominin en önemli konusudur ve eğer bu konulara çözüm bulunmazsa gerçekten ülkemizde hiç beklemediğimiz olaylar olabilir. Çünkü siz de biliyorsunuz ki her şeyin temeli ekonomidir.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Çare, çare öner bize de düşünelim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çare sözlerde var ama somutta yok.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Öner sen de çare ki ona göre yararlı olsun bu konuşma.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) - Destek verecek hükümete.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Böyle konularda gerçekten halkın beklentisi olan öneriler getirilirsanız, tasarılar getirirseniz destek veririz ve işten gelerek veririz.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Çareyi beraber bulacağız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi değerli arkadaşlar; ülkemizin diğer yakıcı sorunu üretici sorunlarıdır. 1986'da UBP ile TKP Hükümetinde tarım konusu gündeme geldi ve hükümet ortakları özellikle tarım konusunda anlaşamayarak koalisyon bozuldu. O da neydi değerli arkadaşlar? Öncelikler meselesiydi, tarım kesimi son sıralara atılmak istendi ve Toplumcu Kurtuluş Partisi Programı gereği o zamanlar tarımın öncelikli bir sektör olduğunu, fonlanması gerektiğini vurguladı ama maalesef o zamanın diğer kanadı UBP ticaret, bankacılık gibi konulara öncelik vermek istedi ve koalisyon bozuldu değerli arkadaşlar.

-1758 -

Şimdi bu gün siz hala daha bir bütçe ile karşımıza çıkmadığınız için bu konudaki görüşleriniz tabiri cayizse günlüktür arkadaşlar. Çünkü bir bütçe ile karşımıza gelseydiniz o zaman sizleri politikalarınızı daha iyi göreceğimiz için eleştirilerimizi de o yönde yapacaktık. Fakat bugün sorarım ben sizlere. Bugün toplumun büyük bir kesimini oluşturan hayvancılık hakkındaki düşünceleriniz nedir? Bugün siz de tesbit etmektesiniz ki en büyük sorun ürünlerin üreticiden alınmaması yani bizim üreticimiz çalışkandır, üretir ama ürettiğinin değerini vermemekteyiz ve bu konuların bir tanesi de Sayın Kâşif'in dediği gibi kuzular konusudur. Yıllardır belki de 10 seneyi geçti. Et Kombinası diye diye, diye diye başladı, gitti, kaldı.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞIF (Yerinden)-
Adı üstünde kombina.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet, bir nevi kombina oldu. Orada durmaktadır ve ben eminim bu günkü Tarım Bakanı da bu konuda içi yanmaktadır. Ama işte değerli arkadaşlar bu bir fırsattı. Bu Bütçe (Değişikliği) buraya gelirken bu gibi konulara eğilip bazı kalemler konabilirdi.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - Bütçeyi çoktan gönderdik meclise. Yani gönderdiğimizde koysaydık bitecekti, programda vardı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Aslında aradan gerçekten, ilk gün yapsaydınız da hükümet başladığında daireye ilk gün gelseydi ve sadece dairelerin aktarması olsaydı zaten buraya çıkıp söyleyecek sözümüz yoktu.

-1759 -

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Sayın milletvekili o idi aslında ve biz Hükümet kurulurken ilk yaptığımız program o idi, ama program uzadı aslında ve o safhaya geldi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - İşte uzadı.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Yoksa o kadar uzayacağını bilseydik yeni bütçe ile gelirdik.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ama, evet...

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Bunlar Et Kombinasıdır, kombina yaptılar.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Siz işte, gerçekten bunu beklemekteyiz bu Hükümetten...

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Merak etme.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - İlk yapacağınız işlerden bir tanesi de bu olsun.

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Başladık Hüseyin Bey.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çünkü özellikle değerli arkadaşlar hakikaten hükümeti oluşturan partilerin milletvekillerine baktığımda onlar da dağ taş gezmektedirler, bu sorunları çok iyi bilmektedirler. Bunlar yakıcı sorunlardır. Halk bizden bunları çözdüğümüz zaman zaten birşey istemeyecektir. yeter ki bu sorunları çözelim ve üretimin önündeki engelleri aşalım değerli arkadaşlarım.

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Kardeş kardeş çözeceğiz, hiç merak etme, tatlı tatlı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi sanayi konusunda yerli üretimi korumak lazım. Biz 60 milyonluk anavatanla yarışamayız değerli arkadaşlar. Sabahleyin Sayın bakan integrasyondan bahsetti. Integrasyon yaparsanız galiba endekslemeyi de unutacağız. Türkiye ile biz, o büyük bir ülke. Kıbrıs'la onun ekonomisi mukayese edilemez. Kapıları biraz daha açarsanız burda herşey kuruyacaktır değerli arkadaşlar.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Refah iktidara gelecek.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Biz mecburuz duvarlarımızı yerli üretimi kollamak için biraz yükseltelim.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Pazar arayalım.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yükseltmek durumundayız. Çünkü kapılar açıldığında bizim üretici perişan olmaktadır.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Üretici ister kapılar açılsın.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Üretici neyi ister?

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Kapılar açılsın.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Zeytinyağcı ister zeytinyağları gelsin gümrüksüz? Patatesci ister patates gelsin?

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Korunması kaydı ile.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Nasıl korunacaktır Sayın Bakan?

AHMET KAŞIF (Yerinden)(Devamla) - Herşeyde açılmayacak bu kapı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Hiç unutmadığım, makarna olayı vardır ki makarna yaparken makarna tüccarı olduk, depo ettik fabrikaları arkadaşlar. Yine...

AHMET KAŞIF (Yerinden)(Devamla) - Koca fabrikayı kaldırdılar.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Yine hiç unutmayacağımız Mağusa'daki fabrikalar, başta biskui fabrikası. Yüzlerce işçi çalıştırırdı, gümrük duvarları yıkıldı, fabrikalar bunların altında kaldı arkadaşlar.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Karşılıklı olacak. O zaman ordan da gümrük inecek ki bizim bisküiler de gitsin.

AHMET KAŞIF (Yerinden)(Devamla) - Karşı duvarı da yıkacağız.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Karşı duvarı da.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben bu konularda uzman değilim, ama yine inanmıyorum.

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Şimdi açılacak dediysek, yani...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Biz baş edemeyiz, biz korunmaya muhtacız değerli arkadaşlar. Eğer bu kapılar açılırsa işçilerimizin başına ne geldiyse, nasıl ki kimlik kartı ile girişler diye diye açıldı, açanlar övünerek açtılar, bugün halimiz ortada. Üretim konusunda da bunu yaparsanız, zannederseniz işçilerin başına gelenler, ürünlerimizin başına da gelecektir değerli arkadaşlar.

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Sanayi ve tarımı koruyalım.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet, sanayi ve tarım korumaya muhtaçtır değerli arkadaşlar.

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Kapıları da açalım.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi...

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Pazarı da açalım, hellimi de satalım.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Pazarı da açalım, hellimi de satalım İstanbul'a.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bunlar hep denendi, bunlar hep denendi değerli arkadaşlar. Benim bugün üzerinde durmak istediğim bir konu da ağaçlarımızın durumudur. Bunu ben sık sık gündeme getiriyorum ve getirmeye devam edeceğim. Gerçekten başta harup, sonra zeytin ve arkası gelecek. Böyle devam ederse ağaçlarımız yavaş yavaş yok olup gidecektir değerli arkadaşlar. Nerde görüldü bir ülkenin haruplarını zararlı yaratıklar, fareler kemirecek ve biz seyredeceğimiz değerli arkadaşlar? Ne yapıp yapıp mutlaka mücadele etmek durumundayız ve kaynak yaratalım. Sayın Bakan bana söylemiş, doğrudur. Geldiğimiz de dedi bulamadık bir şey ama daha süratle çalışalım ve mutlaka kaynak yaratıp bu ağaçları kurtaralım.

Zeytin konusunda yine söyleyeceğim değerli arkadaşlar çünkü insanın üzülmemesi elde değildir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ağlamaması.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bir değil, iki değil nereye gitsem, hangi köye gitsem en az dört, beş kişi bana diyor ki, bu sene toplamadım, üzerinde bıraktım. Eminim kıymetini bulmazsa bu sene zeytin ve zeytinyağı, gelen sene karşı karşıya geleceğimize, baltası omuzunda bir köylüdür değerli arkadaşlar. Gidip kesecek artık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çok güzel teşbih yapan bugün. Matematikçi edebiyatçılığa mı terfi ettin?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çünkü insanlarımızın artık umudu bu günkü yeni oluşumdan da kesilirse işte o zaman büyük bir bunalıma gireceğiz ve dediğim gibi ne ağaç, ne bir şey bu ülkede kalmayacaktır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ferdi Sabit'e güven. Soyer, güveniyoruz sana.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Uğraşıyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ondan eminiz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bir şeyleri bekliyorum da söylüyorum bunları, sırf Bakan harekete geçsin.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Kooperatifle harekete geçiyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - O dört büyük milyarlık patates davasını açtın mı?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çok iyi yaptın Sayın Adaoğlu, onu da söylemiş olayım bir kere daha.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bizden de kalan acı bir olaydır o.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Geçenlerde gündem dışı konuşmada Sayın Bakan yanıtlarını verdi ama. Değerli arkadaşlar bu ülkede sık sık tanık olduğumuz bir olgu varkdir. Çalışmaktayız, çalışmalarını başlattık, gidiyor, gidiyor ama sonuç yok.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Sonuç da var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir günde bu memleket ne mahfolur, ne de iyi olur bir günde.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu lütfen müdahale etmeyin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir günde, bir haftada ne daha kötü olur, ne daha iyi olur.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Adaoğlu 100 gün geçti aradan.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Geçmedi daha 100 gün.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - E, geçti yahu, 90 gün geçti.

-1764.-

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - O 100 günle bağlama politikayı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - E, bağladık yahu, 100 gün geçti.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Çok da iş yaptık.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Efendim?

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - Yalnız 100 günde yapılır değil, hazırlık zamanıdır 100 gün.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Ama çok da iş yaptık.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi Sayın Bakan çok iş yaptık dersiniz ama somut bir şey yok orta yerde. Tabii yanlış anlamayın, çok söylendiği için.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) , Rahat ol.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Getirdiğiniz birkaç kanun vardı, cıkla kanunu vardı. Yanlış anlamayın şimdi orta yerde..

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kalandı oç. Yok yok buna sarılmayın.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sarılma değil, geleceğim kanunlara geleceğim.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Getirdiniz Üst Kademe Yöneticisi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - E, tavanı kurmayacak mı bu Hükümet?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Kusura bakmayın...

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Nasıl iş yapalım?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Nasıl tasarrufa gideceksiniz siz, nerden bulacaksınız parayı?

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Yani bunun tasarruflar ne ilgisi var?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Var tabii, vardır tabii. Her bakanâ 5 tane danışman getirmek?

Değerli arkadaşlar; gülünç birşeydir bu.

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - O eskidi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Neyi eskidi? Niçin eskisin? Dava eskimeyecek, çünkü o kadar yanlış yoldasınız ki, tıkadınız kulakları birtakım şeye, işte döndü geri. Nasıl eskidi? Döndü geri tabii.

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Nasıl döndü geri? Alkışlan bunu sen şimdi, döndü geri de?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Üst kademe, her bakana beş danışmanı tabii ki istemiyorum geçsin. Nerede bu bolluk?

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Nerede bu bolluk? Beş danışman.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Tabii. Nerede bu bolluk? Nerede görülmüş bu? Ne yapacaksınız danışmanları? Sizin işiniz ne?

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Resimlerini koyup seyredeceğim hepsini.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bir tane müsteşarın var, daire müdürlerin var. Kalem müsürü de mi istiyorsunuz?

ALİ ÖZKAN ALTINIŞIK (Girne) (Yerinden) - Az geldi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Vazgeçin. Lükstür...

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Bak bunu...

BAŞKAN - Sayın Bakan; rica ederim. Lütfen konuşmacıya müdahale etmeyin efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Saat 17.00'de bitireceğiz bugün ha.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ve bir de getirdiğiniz pahalılık. Hade elinizde değildir, frenleyemediniz bile.

Demokrasi konusunda da daha konuşmak erkendir. Zaten o konuda sizi izlemekteyiz. O konuda izlemekteyiz.

VASFİ CANDAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yıl başına...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Daha öyle düşündüğünüz gibi bir özgürlük ortamı yoktur. Takip etmekteyiz, o konuda da görüşlerimizi izleye izleye buraya getireceğiz değerli arkadaşlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Neyse, seni kısa kestireceğim Angolemlî, konuşmam ben artık.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi, Sayın Adaoğlu patates konusunu açtı...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hade, geri çektim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sen geri çekebilirsin. Ama bu konuda da değerli arkadaşlar, büyük bir beklenti vardır ve tabîî bugünün Tarım Bakanı da bu konuda üreticiye söz vermiştir. Belki Bakan olmadan evvel söz vermiştir...

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Biz sözüme sadığız efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sözünden mi vazgeçti?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - E, sözüme sadıksınız da bir an evvel bunu sonuçlandırmak durumundasınız.

-1768 -

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Elimizden geleni yapıyoruz.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞIF (Yerinden)-
Sonuçlanacak Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet, bir an evvel bunu sonuçlandırmaya...

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Destek olduğun Başsavcı Beye anlat onu, bana anlatma.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Şimdi, tabii...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Saat 17.00'de bitireceğiz, ona göre.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bitireceğiz. Şimdi tabii Sayın Ferdi Başsavcılıktan söz etti...

ALİ ÖZKAN ALTINIŞIK (Girne) (Yerinden) - Hade, daldan dala geçiyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Daldan dala geçmiyorum.

ALİ ÖZKAN ALTINIŞIK (Yerinden) (Devamla) - Patatesten...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Kolay gelsin size. Demek başınız Başsavcı ile dertte.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Hiçbir zaman dertsiz olmadı ki.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben sözlerimi şöyle toparlamak isterim. Bu memleketin acil sorunlarına el atınız. Kadroları şişirmeyi değil, acil sorunlarına çare aramaya bakınız. İşsizlik ödeneğini yarından daha tez alınız, inceleyiniz ve askerliğini bitiren gençlerimiz, askerliğini bitirir bitirmez işsizlik ödeneği alsın. Bu, dünyanın birçok yerinde uygulanmaktadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kaynak da gösterin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Kaçak iş gücünü durdurunuz. Ürünlerin üreticiden değerinde alıp üreticiye karşılığını erken vermeye bakınız. Özellikle somut olarak hayvancının yüzünü güldürecek Et Kombinasını yaşama geçiriniz ve her gün söylenen dövize endeksleme olayını bir an evvel yaşama geçiriniz. Piyasayı denetleyiniz. Bunlar acil, ivedi çözüm bekleyen, halkın bir numaralı beklentileridir.

Beni sabırla dinlediniz. Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Angolemlî. Sayın Usar, buyurun efendim.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan, söz hakkımı geri alıyorum.

BAŞKAN - Peki teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Toplantı yeter sayısı vardır.

Şimdi Tasarının madde madde görüşülmesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir. Tasarının 1'inci maddesini okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

1994 MALİ YILI BÜTÇE YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar.

Kısa İsim 1. Bu Yasa, 1994 Mali Yılı Bütçe Yasası olarak isimlendirilir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 1'inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir. 2'inci maddeyi okuyunuz lütfen.

KATIP -

BİRİNCİ KISIM
GENEL KURALLAR

31 Aralık 1994 tarihinde sona erecek mali yıl hizmetleri için tahsis edilen ödenek

2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 1 Ocak 1994 tarihinde başlayan ve 31 Aralık 1994 tarihinde sona erecek olan 1994 Mali Yılında, bu Yasa'ya ekli C, D ve E (Kadro, Gider ve Araç) cetvellerinde saptanan hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesi için 4,617,048,000.000.₺ ödenek tahsis edilir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 2'nci maddeye bağlı olarak Program Bütçeleri sıra ile görüşülecektir. Şimdi bu çerçevede önce Program 01: Cumhurbaşkanlığı Bütçesine geçiyoruz. Görüşmeler, İktisadımızın 100'üncü maddesinin (5)'inci fıkrası gereğince, her program bütçesinin üzerinde yapılacak ve her program bütçesinin görüşmesi tamamlandıktan sonra, o program bütçesi oya sunulacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin ödeneklerini okuyunuz lütfen.

KATIP - Program 01: KKTC Cumhurbaşkanlığı. Alt Program 01: Yönetim Hizmetleri. Personel Giderleri: 6 Milyar 628 Milyon 66 Bin. Cari Giderler: 21 Milyar 491 Milyon. Yatırım yok. Transferler: Bir milyar. Alt Program Toplamı: 29 Milyar 119 Milyon 66 Bin. Program Toplamı: 29 Milyar 119 Milyon 66 Bin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bütçe Yasa Tasarısının geneli hakkında düşüncelerimizi sabahki oturumda ifade etmiştim. Bu Bütçenin niteliği ve bu Bütçenin şimdiki Hükümetle olan ilişkisi hakkında düşüncelerimi genel çerçevede izah etmiştim. Aslında bu Bütçenin bundan önceki Hükümet döneminde hazırlandığını ve bunun sadece bir şekilsel değişiklikten öteye değişiklik içermediğini ifade etmiş ve bu Bütçenin gerçek sahiplerinin de bu Hükümet olmadığını da dile getirmiştim. Niyetim, her Bakanlık Bütçesi hakkında uzun uzadıya söz almak değildir bu genel çerçeveyi çizdikten sonra. Ancak, gerekli gördüğümüz noktalarda bazı düşünceleri ifade etmeyi zorunlu bir görev olarak telâkki ediyorum.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı Bütçesi ile ilgili olarak konu gündemde olduğuna göre, Cumhurbaşkanlığı ile ilgili bir-iki hususun altını çizmek düşüncesindeyim.

Ülkemizde ne yazık ki Cumhurbaşkanlığı makamı yıllar içerisinde olması gerektiği noktada bulunamamıştır. Ve çeşitli dönemlerde çeşitli yakınmalara, çeşitli eleştirilere hep konu olagelmıştır. Zamanında, Ulusal Birlik Partisinin doğuş günlerinde, Sayın Denктаş'ın öncülüğünde bir parti olarak Ulusal Birlik Partisi siyasi yaşama adım atmıştır. Yıllar içerisinde Ulusal Birlik Partisi ile Sayın Denктаş'ın ismi birleşmiş, bütünleşmiştir. Aradan zaman geçmiş, Sayın Denктаş'ın Ulusal Birlik Partisi ile olan ilişkileri soğumuş, gerginleşmiş ve nihayet kopma noktasına da gelmiştir. Şimdi içinde bulunduğumuz siyasi koşullarda Sayın Cumhurbaşkanımızın adı Ulusal Birlik Partisi ile değil, bu kez Demokrat Parti ile birleşmiş ve bütünleşmiştir.

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden)-
Gurur duyarız.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Sayın Serdar Denктаş tabii ki gurur duyabilir. Bu hakkıdır. Kendi bileceği bir iştir.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - Partililerimiz de öyle.

-1773 -

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Partilileri de gurur duyar bilir. Ona da bir şey diyecek değiliz. Ama halk bundan gurur duymaz.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - İşte onlar da göstermiştir neticeyi.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - (Anlaşılmayan sözler)

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Halkın bir cüzüdür. Tıpkı Ulusal Birlik Partisinin vaktiyle olduğu gibi şimdi Demokrat Parti de halkın bir kısmıdır. Tümü değil. Halbuki Cumhurbaşkanlığı makamı tüm halkı kucaklaması gereken ve tüm partilere Demokrat Partisi de, Ulusal Birlik Partisi de dahil, bütün diğer partilere eşit mesafede olması gereken bir makamdır Cumhurbaşkanlığı makamı. Ve böylesi bir makam olmadığı için ülkemizde bunun çok sıkıntıları yaşanmıştır. Bunun yarattığı büyük sorunlar, sıkıntılar olmuştur. Ben bu konuda bir çok defa çağrılarda bulundum. Bu son seçimlerde Cumhurbaşkanlığı makamının bir seçim karargâhı gibi çalıştığını da gözlemledik. Bunun da yanlışlığını bir kaç kez dile getirdik ve seçimlerden sonra en azından bunun bitmesi gerektiğini ve Cumhurbaşkanının kendisini süratle bütün partilerden eşit bir konuma çekmesi gerektiğini ifade ettim. Bugün yine bu düşüncemi seslendirmek ihtiyacını duydum, Cumhurbaşkanlığı bütçesi görüşülürken. Ülkemizin bütün bireylerini, bütün toplum kesimlerini, hangi partiden olursa olsun, göğsündeki rozet ne olursa olsun, kucaklayabilecek bir Cumhurbaşkanlığı makamına ihtiyaç vardır.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - CTP'yi bile kucakladı be Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Cumhurbaşkanlığı en üst organdır devletin ve sadece bu niteliğiyle bile önemi çok açık ve ortadadır. Gerçi bizim Anayasamız bir cumhurbaşkanının partisinden istifa etmesini gerekli kılmadı, yıllar içerisinde Anayasamızda böyle zorunluluklar olmadı. Fakat Ulusal Birlik Partili yıllardan sonra Sayın Cumhurbaşkanı gün geldi ve kendisi dedi ki, ben evet, seçildim Ulusal Birlik Partisi rozetiyle ama, bir noktadan sonra artık ben bağımsızım ve bağımsız olarak girmeye başladı Cumhurbaşkanlığı seçimlerine. Ancak tabii ki sözlerden ziyade davranışlar önemlidir, siyasi tutumlar önemlidir. Üzülerek ifade etmek isterim ki bizim ülkemizde gerçekten tarafsız, gerçekten partiler karşısında tavır koymayan, partiler karşısında dengeli, partiler karşısında eşit mesafeli bir Cumhurbaşkanlığı görevi yürütülemediği. Bu acı bir gerçeğimizdir. Bu böyle olduğu içindir ki gün olmuş, Sayın Serdar Denktaş'ın biraz önce kucakladığı dediği Cumhuriyetçi Türk Partisi ile Sayın Denktaş büyük tartışmalara girmiştir. Gün gelmiş, toplumun belli bir kesimi Sayın Cumhurbaşkanı tarafından da dışlanılmıştır. Dışlanmak istenmiştir. Yani bugün Cumhuriyetçi Türk Partisini bile kucakladı lafı aslında çok üzerinde önemle durulması gereken bir laftır. Böyle basite alınacak bir olay değildir. Bugün ilişkiler ballı börek olabilir. Buna da bir itirazımız olmayabilir. Ancak bu genel doğruyu ortadan kaldırmaz. Bugünkü ilişkiler bizim olmasını istediğimiz ve doğrusu budur dediğimiz türden Cumhurbaşkanlığı ve partiler arasındaki ilişkiyi ortadan kaldırmaz.

Bugün CTP ile DP ile iyi gider, dün UBP ile iyiydi ve birleşmiş bütünleşmiş vaziyette idi. Şimdi UBP ile olan ilişkileri size anlatmama gerek yok. Görüyorsunuz Meclisin manzarasını. UBP bugün Mecliste bile oturmamakta. Bunun haklı nedeni var mı, yok mu, onun tartışmasına girmiyorum, onların burada olmadığı bir sırada. Ancak, bu ilişki açısından değiniyorum. Yıllarca birlikte beraber olunulan bir parti ile Cumhurbaşkanı bugün kanlı bıçaklı bir hale gelmiştir. Böyle bir noktaya gelmiştir ilişkiler. Yarın şimdiki koalisyonla ne olacağı belli olmaz. Onun içindir ki, Cumhurbaşkanlığına yapılabilecek en büyük katkı, o makama yapılabilecek en büyük katkı, o makamı parti politikalarının dışında ve üstünde tutmayı başarmak, seçimlerde yapılanlar yapıldı, olanlar bitti, onların eleştirisi yapılabilir, ben onun eleştirisi için söz söylemek ihtiyacında değilim bugün. Onun eleştirisini çok yaptım. Sadece bu görüşülmekte olan Bütçesi, dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı makamının bu ülkede olması gereken yerde olmadığına altını çizmek ihtiyacını hissettim. Temenni ederim ki, bu uyarılarımız yankı bulur ve tüm toplumu kucaklayan bir makam yaratılır bu ülkede. Çünkü buna ihtiyacı vardır toplumun.

İkinci olarak değineceğim husus, Kıbrıs Sorunu ile ilgilidir. Cumhurbaşkanlığı makamı, Kıbrıs Sorununda eskiden beri tek ses, tek nefes yaklaşımı içerisinde bugünlere gelmiştir. Bugün gördüğümüz, aşağı yukarı benzer yaklaşımların, yani tek adamlık yaklaşımının sürmekte olduğudur. Halbuki daha katılımcı bir yaklaşıma mutlaka ihtiyaç vardır. Kıbrıs Sorunu bizim hayati meselemizdir. Kıbrıs Sorununda teklik, bizi hatadan, yanlıştan öteye götürmez. Geçmişte bunun çok acı örnekleri yaşandı. Bunları tekrar etmeye ihtiyaç duymuyorum. Ancak, daha katılımcı bir yaklaşım, Kıbrıs Sorununda bizim çıkış yolumuz olabilir ve olmalıdır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sözlerimi bu iki noktayla sınırlı tutmak istiyorum. Ana konu olarak bu iki noktayı vurgulamakla yetiniyorum ve bir kez daha bu kürsüden çağrıda bulunuyorum. Seçimler bitmiştir. Artık Cumhurbaşkanlığı katının tüm toplumu kucaklayan, tüm siyasi görüşlere eşit mesafede bir konuma getirilmesi herkesin, en başta Cumhurbaşkanının da kendisinin ve tüm toplumun hayırınadır. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Başka söz isteyen var mı?
Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;
Sayın Cumhurbaşkanımız Genel Kurulda olmadığı için, elbette Hükümet Başkanı olarak bu makamla ilgili söylenenlere veya eleştirilere yanıt vermek benim için bir görevdir.

Buna geçmeden önce Ulusal Birlik Partisi Grubu burda olmakla birlikte kısaca bu konudaki görüşümü de söylemek ihtiyacı içindeyim. Burada bulunmamalarını yadırgadığımı, bunu kendilerine tavsiye etmediğimi, geçmişte çok daha güçlü gerekçelerle bu yolların denenip orda bile zarar görüldüğünü açıkça itiraf etmek istiyorum. Çünkü Meclisin tümüyle daha sağlıklı çalışacağı ortadadır. İşte iki saat içerisinde geçirilmiş bir bütçeden bahsedildi az önce, bir günde geçirilmiş. Ama bu bütçenin ana hatları zaten yatırım projeleri ve cari harcamalarımız olduğu için ve yatırım projeleri Türkiye ile işbirliği içerisinde hazırlandığı için biz o bütçeye de saygı göstererek, bunu ancak yeni Hükümetin yapısı itibarıyla yeniden düzenleme ihtiyacı duyduk. Bunu Yasanın emrettiğini bileerek yapmak istedik. Ve bugün de bunun için burda bulunuyoruz. İleride ihtiyaçlarımız, bakanlıkların çalışmaları itibarıyla mutlaka daha farklı yönlere gidecektir. Türkiye ile gerekli temaslari yaptıktan sonra gerekirse yeni bütçe düzenlemeleri ile Genel Kurulun da huzuruna tekrar gelmiş olacağız. Bunu da bu genel görüşme aşamasında veyahut Cumhurbaşkanlığı Bütçesine geldiğimiz bu noktada açıklamış olayım. Gerçekten niçin yadırgadığımı da söyleyeyim, tamamıyla seçim süreci esnasında yapılanları bir ihbar kabul ederek araştırmasını yapan, dosyalarını düzenleyen Başsavcılık bunu Başbakanlığa iletmış ve bu konudaki bulgularını ve iddialarını Meclise Başbakanlık vasıtasıyla gönderilmiştir. Burada daha kimse kendini yargıç yerine koymuş da değildir. Yalnız İçtüzüğün emrettiği biçimde Başbakanlık bunu otomatik olarak Genel Kurula, Meclis Başkanlığına havale etmiştir ve komisyon oluşturulmuş ve incelemesini yapacaktır.

Şimdi siz sekiz yıl hükümet yapacaksınız, hükümet görevi yürüteceksiniz. Hükümetin hukuk müşaviri olarak Başsavcının görüşlerine hep paralel olarak ona saygılı biçimde, onunla işbirliği içinde en azından yürüyeceksiniz ve ondan sonra aynı Başsavcı bu konuda, yani Hükümetin çalışmaları ile ilgili bazı bulgularını ve iddialarını ortaya koyunca, bu haksızdır diyeceksiniz ve Meclisi boykot edeceksiniz. Bu bizlere boykot ettiğimiz zaman söylenenlere bir kere peşin peşin ters düşüyor. Kaldı ki bu Meclisin çalışamaz duruma geldiğini, dışa karşı saygınlığını yitirdiğini söyleyerek biz uyarıda bulunmuştuk ve neticede bugün gerçekten toplumu huzura kavuşturan erken seçimlerden sonra bir Meclisin oluşumunu herkes sevinçle karşılamıştır. Hal böyleyken şimdi kendilerinin böyle bir tutum içerisine girmelerinin bize göre hiç bir zaman savunulacak, tasvip edilecek bir tarafı yoktur. Bu suçluluğun ancak bir işareti olabilir. Suçsuz iseler bunu ancak ilgili merciler karar verebileceğine göre, bu aşamada böyle bir tutum, içerisine girmenin hiç bir anlamı ve yararı yoktur. Bana göre Meclise saygısızlık edilmektedir ve ben de bunu söylemek zorundayım.

Cumhurbaşkanlığı ile ilgili Sayın Akıncı'nın söylediklerine gelince, hiç unutmamak gerekir ki, bugün Cumhurbaşkanı hem bütün toplumun lideri vasfını taşımakta, yıllardan beri bu özelliğiyle görüşmeci olarak ulusal davayı savunmaktadır ve bu Hükümet çalışmaları ilişkilerine paralel olarak sürdürülmektedir.

Cumhurbaşkanının Devletın Başkanı olarak tasvip etmediği, uygun görmediği, yanlış gördüğü konularda büyük bir açık kalplilikle ve cesaretle düşüncelerini ortaya koyduğunu hepimiz bilmekteyiz. Dün gelmiş, Hükümeti de eleştirmiştir bizden evvelki Hükümeti, şimdi de hak edildiği zaman Devletın Başkanı olarak bunu yapması en doğal hakkıdır ve biz de bunu saygı ile karşılamaktayız. Elbette Ulusal Birlik Partisi ile 90 seçimlerine giderken, artık Devlet Başkanlığı görevinin sona ereceğini bilerek ve varsayarak kendi desteğini sağlamak, ama buna mukabil kendi koşullarını da ortaya koyarak o partiden istediklerini de belirtmek durumundaydı ve nitekim 90 seçimlerinde o güne kadar biriken sıkıntıları da dile getirerek ve Hükümetten, Hükümetin başından söz alarak bir işbirliği seçimlerde ortaya konmuştur. Ama aynı Cumhurbaşkanı seçimlerden sonra halkımıza verilen sözleri yerine getirmemiz gerekir diyerek, bunu bir süre bekledikten sonra açıkca ortaya çıkmış ve bu Meclisin gerekli uyarıları yaptıktan sonra, yetersiz kaldığını, saygınlığını yitirdiğini, inandırıcı olmaktan uzak hale geldiğini ve bunun ulusal davada bize zarar vermekte olduğunu da açıkca ve cesaretle ortaya koymuş ve erken seçimin ortaya çıkmasında o sonuca varılmasında da üstüne düşen Devlet Başkanlığı görevini de kanaatimizce yerine getirmiştir. Onun ortaya çıkışında bir Demokrat Parti hareketi gerekli hale gelmiş ve öyle bir harekete de destek verdiğini açıkca belirtmiştir. Ama çok güçlü bir Devlet adamı olarak gördüğümüz, saydığımız ve nitelediğimiz Sayın Denктаş'ın, bu dediğim gereksinme dışında Devletın Başkanı olarak tüm partilere davranması gerektiği zamanlarda eşit mesafede davrandığını ve özellikle ulusal dava ile ilgili Meclisle Cumhurbaşkanlığı ilişkilerinde eşit davrandığı, toplantılarda hiç kimseye ayırım yapmadığı ve tüm partileri karar alma mekanizması içinde bir tuttuğu ve buna büyük çaba sarfettiğini hepimiz bilmekteyiz. Geçmiş dönemde her istediği zaman Meclis Genel Kuruluna bilgi vermekte hiçbir tereddüt göstermemiştir ve erken seçimlerin oluşundan sonra da, az önce diğer arkadaşımızın da söylediği gibi, çoğu zaman siyasi görüşleri itibarıyla şiddetle eleştirdiği, ama değişen koşullarda şimdi Hükümet ortağı olan Cumhuriyetçi Türk Partisi ile de ilişkilerini en uyumlu ve en verimli bir noktaya getirmekte de yine Devletın çıkarları, halkımızın iradesine saygı itibarıyla da görebildiğimiz kadarı ile tereddüt göstermemiştir.

Dolayısıyla, ülkemizde demokrasinin gelişmesi ve güçlendirilmesi itibarıyla elbette Devlet Başkanının tüm partilere eşit davranması, o çerçeve içerisinde gerek parlamentomuz, gerek Hükümetin çalışmalarına yardımcı olması ve katkıda bulunması bu bütünsellik içerisinde değerlendirilmelidir.

ve bunun böyle olduğuna kesinlikle inanıyoruz. Ama bir partiye sempati duyması, diğer partilere olan görevini veya mesafesini koruyamayacak, korumuyor anlamında kesinlikle değerlendirilmemelidir ve Sayın Cumhurbaşkanının bir Devlet adamı olarak bunlara özen gösterildiğini ve gelişen koşullarda tahmin ediyorum ki hepimize yardımcı olacak, yön verecek ve liderliğini ortaya koyacak biçimde çalışmalarını, bizlerle işbirliği ve uyum içerisinde sürdürmeye devam edecektir. Biz Koalisyon Hükümeti olarak açıkça Cumhurbaşkanı ile uyum içinde olmaya devam edeceğimizi ve özellikle ulusal davada Türkiye ve Cumhurbaşkanlığı Üçlüsü içerisinde Hükümetin bu görevi en sağlıklı ve verimli biçimde yapabileceğine inandığımızı belirttik. Bu vesileyle tekrar belirtmiş olarak sözlerimi böylece noktalamış olayım ve hepimize sevgi ve saygılarımı belirtmiş olayım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başbakan. Başka söz isteyen var mı?...

Sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi Üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi de program 02, Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KATİP:

02 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
Alt Program 01 Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Örgütü
Personel Giderleri: 7,937,847,000 TL.
Cari Giderler: 7,907,000,000 TL.
Yatırımlar: 2,300,000,000 TL.
Transferler: 320,000,000 TL.
Alt Program Toplamı: 18,460,847,000 TL.
Program Toplamı: 18,460,847,000 TL.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı?... Buyurun Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biraz önce söylediklerimizi Bakanlıklar bazında yapılmadı ama Meclis bazında yapılmıştır. Yani bütçe değişikliği gündeme gelmişken oturup Meclis Başkanlık Divanı Meclisin bugünün şartlarına uygun kalemlerini incelemiş ve gerekli değişiklikleri yapmıştır. İşte biz aynı şeyi, aynı düşüncüyü, uygulamayı diğer bakanlıklar için de bekliyorduk. Ama onlar için yapılmadı, sadece şekilsel yapıldı. Şimdi Meclise oybirliğiyle gerekli değişiklikler yapıldı. Özellikle ülkemizi temsiliyet konusu üzerinde duruldu ve o konunun hiçbir maddi engeli çıkmaması için 1 milyar ek yapılarak dış gezilerin temsiliyet bölümünün yararlı olması geleceğe dönük olarak hazırlanmıştır. Yine Meclisimizin birçok eksiklikleri vardır. Onlar için de Başkanlık Divanının önerileri ışığında gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Bu düşüncelerle Meclisin bu bütçe ile çok yararlı çalışmasını beklemekteyiz. Özellikle personelin, milletvekilinin dışındaki personelin daha rahat çalışması için biran evvel eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir. Örneğin, bandların çözümünde dinleyicilerin az olması çalışmaların yavaş gitmesine neden olmaktadır. Biz personelin rahat çalışması için, bu Meclisten yararlı sonuçların süratle alınabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılmasını beklemekteyiz ve Meclis Bütçesine olumlu oy vereceğimizi vurgulamak isterim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Angolemlî. Sayın Feridun Önsav, buyurun efendim.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, bugünkü yapısı ile Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği Örgütünün parlamento çalışmalarının gerektirdiği hizmetleri istenilen ve beklenen düzeyde yerine getirilebildiği söylenemez. Meclis gerek kadro, gerekse araç gereç yönünden yıllarca ihmal edilmiştir. Özellikle tutanak hizmetlerinin dökümantasyon ve arşiv hizmetlerinin, baskı ve yayın hizmetlerinin ve parlamenter hizmetlerinin kadrosuz ve araç gereç eksikliği nedeni ile etkin ve verimli bir biçimde yürütülemediği açıkça görülmektedir. Bu nedenle, ilk aşamada Meclis Genel Sekreterliği Örgütünde mevcut kadro münhallerinin ivedilikle doldurulması yönünde gerekli önlemler alınmalıdır. Örgüt, milletvekillerinin yasa konusu yapmak istedikleri öneriler hakkında toplu bilgi verecek ve yasa önerilerinin modern yasama teknik ve yöntemlerine uygun hazırlanmasında, milletvekillere teknik ve bilimsel yardımlarda bulunacak bir yapıya kısa sürede kavuşturulmalı ve bu amaçla örgüt bünyesinde uzmanlardan oluşacak bir birim kurulmalıdır. Milletvekillerinin yürürlükteki yasalar, yasama kararları, yasa gücünde kararnameler, Bakanlar Kurulu kararları, Tüzükler ve yönetmeliklerle diğer düzenleyici idari metinler Anayasa Mahkemesinin yasalar hakkında verdikleri iptal kararları

Yüksek İdare Mahkemesinin, idarinin düzenleyici metinleri ile veya eylem ve işlemleri ile ilgili kararlarını derleyecek, birbirleri ile ilişkilerini saptayacak ve bunlar hakkındaki tüm bilgileri bilimsel öğretici kaynakları ile de desteklemek sureti ile ve bilgisayar aracılığı ile depolayıp milletvekillerinin yararlanmasına sunacak ve hukuk enformatiği, dökümantasyon ve arşiv hizmetlerini yürütecek bir kütüphane, dökümantasyon ve arşiv hizmetleri birimine örgüt bünyesinde etkili işlevlik kazandırılmalıdır. Örgüt bünyesinde milletvekillerinin ve grupların sekreterlik hizmetleri yanında haberleşme, iletişim ve ulaşım hizmetleri ile basın ve halkla ilişkileri düzenli bir biçimde yürütecek bir parlamenter hizmetler birimi oluşturulmalıdır. Baskı ve yayın hizmetlerinin etkin ve verimli bir biçimde yürütülebilmesi için gerekli önlemler ivedilikle alınmalı, bu birim kadro ve araç ve gereç yönünden takviye edilmelidir. Tutanaklar dergisi artık çağdaş gereklere uygun biçimde süratle hazırlanıp yayınlana-bilmeli ve milletvekillerinin yararlanmasına sunulabilmelidir. Bu hizmetlerin birtek tutanak Raportörü ve yürütülmesine olanak yoktur. Kadro sayısı artırılmalı, birimin teknik aygıt gereksinimi ivedilikle karşılanmalıdır. Personelin hizmete yakınlıklarını artırmak ve daha verimli hizmet sunmalarına yarayacak bilgilerle donatılmalarını sağlamak amacı ile, hizmet içi eğitim yurt içinde iş başında ve yurt dışında sistemli bir biçimde uygulamaya konulmalıdır.

Uzun yıllardan beri terfileri yapılmayan personelin bu sorunlarının giderilmesi için çalışmalar kısa sürede başlatılmalıdır. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkürler Sayın Önsav. Buyurun Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; Meclis çalışmaları konusunda benden önceki gerek Toplumcu Kurtuluş Partisi konuşmacısı Sayın Angolemlı, gerekse Cumhuriyetçi Türk Partisindeki konuşmacı arkadaşım Sayın Feridun Önsav birtakım doğruları ortaya koydular. Onların bu meclisin daha etkin, daha verimli, daha sağlıklı konuşması konusundaki önmerilerine katılmamak olası değildir. Çünkü Meclis bir siyasetçimizin de dediği gibi demokrasinin kafesidir. Egemenliğin direkt yansıdığı, demokratikleşmenin nabzinin attığı, denetlemenin değerlendirilen ve hukuk devletinin temeli olan yasaların tartışıldığı ve yasalaştığı bir Yüce Kurumdur. Buna karşın Devletin üç ayağından birisi olan, yani yürütme, yargı ve yasama, üç ayağından birisi olmasına karşın, halkla ilişkilerinde, halka tanıtılmasında, etkinliklerinin ve faaliyetlerinin, çabalarının halk katlarında açık ve seçik ve şeffaf alışılan deyişle, saydam olarak bilinmesinde özellikle geçmişte büyük duvarlar vardı. Adeta halkla Meclis arasına duvarlar örülmüştü. Burda da en önemli etken, kitle iletişim araçlarının Meclis etkinliklerini ve çalışmalarını kamuoyuna yansıtma bakımından geçmiş iktidarın partizanca tutumunun büyük rolü olmuştur. Bugün arzu ettiğimiz düzeyde olmasa dahi bu konuda var olan teknik olanaklar çerçevesinde olumlu adımlar atılmasına başlamak, bu bahsettiğim halkın Meclisinin halk tarafından da denetlenmesi, burda halk adına görev yapan milletvekillerinin çalışmalarının, çabalarının, halkın gözetim ve denetiminde oluşmasında atılan bu adımlar yarın için bize

umut vermektedir, yeterli olmamasına karşın. Dileriz ki kitle iletişiminin en doruk noktası olan medya ve onun çağımızdaki en gelişmiş biçimi olan Bayrak Televizyon Kurumu ve bizdeki Bayrak Radyo Televizyon Kurumu bu konuda ayrıca ihtisas yapmış bir kadro ile tüm çalışmalarını bir bütünlük içerisinde değerlendirebilsin. Çünkü çağımız demokrasisi bir katılımcılık demokrasisidir, yalnız küçük beyanlarla bunu geçiştirmek mümkün değildir. Komite çalışmasından tutunuz o Mecliste geçen Genel Kurul çalışmalarına, tartışmalarına, hatta çıkan yasaların halka tanıtılması bakımından, yasaların halkı ilgilendirdiği oranda takdimi ve değerlendirilmesinde de yarar görmekteyiz.

İkinci nokta; Meclis çalışmalarına bu yıl teşekkür ederiz Devletimize ve ilgili Meclisteki katılımında bulunan eski başkanımıza, yeni başkanımıza ve bu olanağı sağlayan yetkililere ki Meclisimiz bina bakımından bu yıl arzu ettiğimiz düzeyde olmamasına karşın yine de olumlu adımlar atılmıştır. Yeni gelişmeler olmuştur, yeni mekânsal imkânlar milletvekillerimize ve halkımıza, halkla ilişkiler bakımından en azından,

Bu olanak verilmiştir, iyi bir adımdır, güzel bir adımdır.

Bir başka üçüncü noktaya geleceğim. Meclis çalışmaları, Meclis etkinlikler gündeme gelmedikçe, halk tarafından bir yasanın Komitelerde ne türlü ciddi bir çalışmayı öngördüğünü, ki Komiteler Meclisin bir mutfağıdır, Genel Kurul onun bir vizyonudur, bir tanıtılmasıdır yalnız. Milletvekillerinin ne yaptığı sorusu her vakit gündemde olmaktadır. Milletvekilliği nedir? Milletvekilinin görevi nedir? İşlevi nedir? Burda oturan adamlar, kişiler sanki parmak indirip ve kaldırmak sureti ile hak etmedikleri bir maaşı almış gibi bir görünüm bu yüce Meclisi temsil eden milletvekilliğinin toplum katları içerisinde saygınlığına ve dolayısıyla bu saygınlık paralel olarak demokratik gelişme yönünde bir açıklığa kavuşturulması da medyanın kitle iletişim araçlarının tanıtma görevi bakımından çok önemlidir.

Bir dördüncü nokta, bunu bir ayırım için söylemiyorum, Anayasanın özü bakımından söylüyorum, gereği bakımından söylüyorum. Nasıl Anayasamız kuvvetler ayırımı şeklindeki bir politikayı öngörmüştür, aynı şekilde kamu hizmetinde de bu ayırım vardır. Bir ülkede atanmışlarla seçilmişlerin kamu görev ve rolleri farklıdır arkadaşlar. Atanmışlarla seçilmişlerin demokrasilerde yetkileri, sorumlulukları birbirinden farklıdır. Gelin görün ki bizde, bu konuda rahat konuşuyorum, çünkü kişisel hiçbir beklentim yoktur, ama genelde konuşma gereğini yürekten inanıyorum, milletvekilliğinden dışarda çokca istediği halde, milletvekilliğinin güvencesi, özlük hakları gündeme geldiğinde hakiminden hekimine sokaktaki vatandaştan ötesine kadar, bunu hak ettiler mi, etmediler mi şeklinde bir polemik de hemen gündeme gelmektedir. İşte burdaki esas neden, biraz evvel bahsettiğim gibi, milletvekillerinin etkin çalışması konusunda kamuoyuna yeterli bilginin verilmemesidir. Bu nedenle, bugün milletvekillerinin

özlük hakları diye bir başlık dahi yoktur. Siyasi kamu görevlileri ve siyasal kamu görevlileri normal atanmışların özlük haklarının ve emeklilik haklarının bir bütünselliği içerisinde değerlendiriliyor. Bunun için Meclis Başkanlığına, Divana, Hükümete ve biz milletvekillere burda aşırı taleplerin istemi içerisinde olan bir görüş ortaya koymuyorum, yalnız birtek görüşü ortaya koyuyorum, "taşlar yerli yerine oturtulması lazımdır" demokrasiyi bu ülkede yerleştireceksek. Milletvekili memur değildir. Evet, kamuya hizmet eder en güzel noktada. Ama biraz evvel dediğim gibi, milletvekillerinin özlük haklarına yönelik kendi yapısallığına, kendi özel durumuna yönelik ayrı bir yasanın ivedilikle gündeme gelmesi siyasette niteliği de artıracaktır, güvenceyi de artıracaktır ve milletvekilliğinin gerçek dokunulmazlığı yalnız Mecliste söylemiş oldukları sözlerden sorumsuz adledilmelerinden ötürü değildir. Milletvekilliğinin gerçek dokunulmazlığı belirli ölçüde ekonomik özgürlüğünden geçer. Ekonomik özgürlüğünü sağlayamayan siyasetçiler, gerçek anlamda bir dokunulmazlıktan söz açması mümkün değildir. Ben, bunun da bu grupta partiler üstü bir sorun olduğu için, kişisel bir kaybım da olmadığı için bunu ortaya atıyorum. Çünkü iki kelime ile bitireceğim konuyu. Bu Meclis içerisinde dahi, kamuyönetiminden gelen kesim ile, özel sektörden gelen kesim arasında özlük hakları bakımından büyük bir ayrıcalık vardır, büyük bir eşitsizlik vardır ve bir kesime daha fazla hakverme şeklinde de bir farklı uygulama vardır. Çünkü zamanında bürokratların ağırlık olduğu bir Meclis yapısında bürokratlar elbette ki kendi siyasal geleceklerini bu Meclisteki çoğunluklarına dayalı olarak daha fazla güvenceye almışlardır. Ama özel sektörden gelen, yani sosyal sigortalı, ihtiyat Sandığı olarak Devletin kitinde ve başka

makamlarında hizmet etmiş olan arkadaşlarımız, özellikle yeni 86 yılında geçmiş olan Emeklilik Yasası kapsamında 25 yıl fiili hizmet ve 55 yaş sınırıyla bağlantılıdır. Yani, bağlantılıdır. Bu hiçbir siyasinin, Allah ömürler versin, belki bir Hacıahmetoğlu buna erişmiştir, ya da bir Devlet Başkanı ama kolay kolay bu ülkede ulaşılmayacak kadar çok acımasız bir bağımlılıktır sosyal güvence bakımından. Kaldı ki bu arkadaşlar aynı zamanda ihtiyat sandığı, sosyal sigortadan da uzak tutuluyorlar. 25 yıl fiili hizmet yapacakları için sosyal sigorta hakları da bir noktada kesintiye uğrar, milletvekili oldukları zaman.

Arkadaşlar; bu bir arsızlık konusu değildir. Yani bu memlekette her kesimin daha insanca, daha uygarca, daha müreffeh bir yaşam düzeyi içerisinde olması için uğraş veren bir parlamentonun kendi insanını, kendi içinde eşitsizce bir ikiliğe, bir ayırma tabi tutması bence yıllardan beri kanayan bir yaradır. Bu yarayı sarmak kişileri ödüllendirmek değildir. Kişiler bazında bir bağış değildir. Bir lütuf değildir, bir diyet değildir. Bu parlamentonun saygınlığına ve parlamentoya nitelikli insan gücünün akımında bir teşvik unsuru olacaktır. Yoksa sokratik devir geçmiştir. İdealizmi, idealistlik güzel birşeydir, ama idealizme baş koyanlara da insanca yaşama hakkını vermek ve bunu sağlamak çok görülmemesi gereken bir husustur. Bunun da araştırmacı, irdeleyici, sorgulayıcı, geniş düşünen, büyük düşünen bir parlamentonun yapısallığına yönelik arkadaşlarımızın bahsettiği bütün personeliyle, odacısından tutunuz, Genel Sekreterine gelinceye kadar bütün personeliyle bütünleşmek ve Meclisimizin daha etkin bir personel politikası ile düzenlenmesi yönünde Hükümetimizin anlayış göstermesi konusundaki bugünkü tutumu, yani ek bütçeye de Meclisin bütçesine ek ödenek koyması, yarına ait bu umutlarımızın en büyük güvencesi olacağı kanısındayım. Saygılar sunarım sevgili arkadaşlarım.

BAŞKAN- Teşekkürler Sayın Adoğlu. Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sekiz yıl Meclisi yönetmiş bir eski başkan olarak iki arkadaşımızın konuşmasını da dinledikten sonra ve en son Hükümete de atıf yapıldığından birkaç söz söylemeden kendimi alamadım. Meclisin üç bağımsız organdan birisi olarak en yüce organ olarak özgürlüğünün sağlanması bizler için önemlidir ve Hükümet olarak bu konuda koalisyon grubu ve Hükümeti olarak bu konuda yapılacak çalışmalardan sonra her türlü desteğe açık olduğumu mu, desteği vermeye açık olduğumuzu belirtmek isterim. Bunların sıkıntılarını yaşamış bir kişiyim. Bunları hem o gün mensup olduğum partinin disiplini açısından, hem de kamuoyunu rahatsız etmemek açısından bugüne kadar söylemedim. Ama şimdi söylemeden edemiyorum. İki veya üç yıl şu Meclisin daha iyi, bırakınız diğer hizmetlerini, daha iyi temizlenebilmesi için bir temizlikçiye Hükümet bu Meclise yetki vermekten kaçınmıştır. Duygusalılıklarla Hükümet edilemez.

Hele hele Meclis gibi en yüce organın rahat çalışması engellenemez. Ama geçmişte bunlar yaşanmıştır ve şimdi daha rahat bir çalışma ortamı ortaya çıktığına göre, Meclisin en sağlıklı bir biçimde Adaoğlu'nun tarif ettiği, Feridun Önsav'ın önerdiği biçimde çalışmasına yardımcı olmak hükümetin ana görevlerinden bir tanesidir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin özerkliği konusunda Hukuk Müşaviri Sayın Ekinci ile çok kez görüştüm, bizden çok daha ileri aşamada olduklarına dair bilgiler aldım ama bırakınız daha özerk bir yapıya kavuşturulmasını Meclisin, bir Protokol Şube Amirliğinin ihdası yönünde bile Personel Müdürüne talimat verilerek bunun teknik komitede reddedildiğine şahit oldum ve çağırıp Personel Müdürüne itiraf ettirdim ve o zamandan kendisine siz Eroğlu'nun müdürü değilsiniz, bu Meclisin, bu Devletin müdürsünüz dedim. Ama nereye varıldığını seçimlerde gördük. O müdürlere suç işletmek pahasına baskı yapılmıştır. İşte böylesine önemli bir günde Meclise bir şube amirliğini bile fazla gören bir hükümeti tasvip etmediğimizi ve biz böyle bir tutum içerisinde olmayacağımızı sizlere söylemek isteriz ve öneririz. Daha özerk bir yapıya personelinin tayininden, diğer bütün haklarına kadar bu Meclis alabildiğine özerk olmalıdır. Ama grubun bir Meclis Başkanının bile seyahate gitmesini sınırlaması, o Meclisin o grubun hakimiyeti altına geldiği anlamını taşımaz mıydı? Şimdi Sayın Acarkan niye Meclisi temsilen ve gayet haklı olarak seyahatlere gidebiliyor da geçmişte nasıl olabilirdi de, Meclis Başkanı böyle bir görevi yerine getirmekten alıkonabilirdi? Bu hangi zihniyete, hangi demokratik parlamenter zihniyete, hangi Meclisin temsil, en üst düzeyde temsil edilme hakkına sığabilir?

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Şimdi demokrasi var.

HAKKI ATUN (Devamla) - Kaldı ki örnek veriyoruz ve diyoruz ki bugün içinde bulunduğumuz koşullar nedeni ile Galanos, ondan evvel Lisaridis her toplantıya gidiyor ve en üst düzeyde temsil ediliyor Rum halkı, Rum Meclisi. O halde bunu nasıl yaparsınız? Ama artık iş kontrolden

çıkmişti. Duygusallıklarla artık kararlar veriliyor, Meclise bile hükmedilmeye başlanmıştı. Niçin? Çünkü Hakkı Atun Meclisin başkanıydı. İşte Meclise saygısızlık orada başlıyordu ve bu kabul edilemezdi. Çok üzgünüm burada bugün bunu dinlememiş olmalarını, gerekirse tekrar konuşuruz. Ama bu düşüncede olmadığımızı, bunu çok yadırgadığımızı, hiç olmazsa bundan sonra çok daha sağlıklı bir Meclis yapısının oluşması ve çok daha demokratik bir Meclisin çalışmasını sağlamak bizler için, bu Genel Kurul için bir görevdir. Bunun için söz aldım Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Bu konuda sizlere yardımcı olmaya hazırız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Eski bir Meclis Başkanı olarak ve şimdi Başbakan olarak değil mi efendim?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi Bütçesi üzerinde başka söz isteyen var mı?... Yoktur.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANİ FERDİ S. SOYER (Yerinden) - Meclis Kütüphanesini de geliştireceğiz değil mi Sayın Başkan.

BAŞKAN - Muhakkak.

Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?. Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; program gereği görüşmeler sona ermiştir. Oturumu kapatmadan önce Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulu ile Başkanlık Divanınının 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşme Programının Değiştirilmesine ve Belirli Tasarıların Bütçe Görüşmelerinin Tamamlanmasından sonra Görüşülmesine ilişkin Kararını oylarınıza sunmak isterim.

Okur musunuz lütfen?

KATIP -

KUZey KIBRIS TURK CUMHURİYETİ
CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı: B.D.K.No: 13/1/94

Tarih : 28 Mart 1994

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, Danışma Kurulu ile birlikte yapmış olduğu 22 Mart 1994 tarihli toplantısında oybirliğiyle almış olduğu 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda görüşme programının Değiştirilmesine ve Belirli Tasarıların Bütçe Görüşmelerinin tamamlanmasından sonra Görüşülmesine ilişkin Kararı.

Ayhan H. ACARKAN
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

B.D.K.No: 13/1/94
CUMHURİYET MECLİSİ,

DANIŞMA KURULU İLE BAŞKANLIK DİVANININ, 1994 MALİ YILI
BÜTÇE YASA TASARISININ GENEL KURULDA GÖRÜŞME PROGRAMININ
DEĞİŞTİRİLMESİNE VE BELİRLİ TASARILARIN BÜTÇE GÖRÜŞMELERİNİN
TAMAMLANMASINDAN SONRA GÖRÜŞÜLMESİNE İLİŞKİN KARARI

Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulu ile Başkanlık Divanı:

- (1) Genel Kurulun 22 Mart 1994 tarihli birleşiminde onaylanan 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşme Programının, ilişkide öngörüldüğü biçimde değiştirilmesine;
- (2) Saptanan Program uyarınca saat 10.00'da başlayacak görüşmelerin tamamlanamaması halinde Genel Kurul çalışmalarının mesai saatleri dışında da sürdürülmesine;
- (3) 30 Mart 1994 Çarşamba günü yapılacak Bütçe görüşmelerinin tamamlanmasından sonra Gündemin diğer kısımlarına geçilmesine ve Gündemin Görülecek Tasarı ve Öneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşler Kısmında, komitelerce görüşülüp kabul edilen ve Meclis Başkanlığına Sunulup Başkanlıkça önceden gündemde görüşüleceği belirtilen Tasarı ve Öneriler ile bunlara ilişkin Komite Raporlarının görüşülmesine; ve
- (4) 1 Nisan 1994 Cuma günü yapılması gereken birleşimin ertelenmesine,
Karar verir.

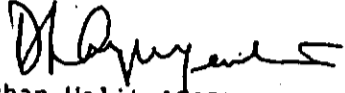

Meclis Başkanı

UBP Grubu

DP Grubu

CTP Grubu

TKP Grubu

Ayhan Halit ACARKAN
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

Olgun PAŞALAR
Cumhuriyet Meclisi Başkan
Yardımcısı

Derviş ÇOBANOĞLU
İdare Amiri

Salih USAR
İdare Amiri

Sonay ADEM
Divan Kâtibi

Hakan ATAKER
Divan Kâtibi

Mehmet Emin KARAGİL
Divan Kâtibi

Değiştirilmiş şekliyle 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa
Tasarısının Genel Kurulda görüşme programı:

29 Mart 1994 Salı:

1. Program 03; Başbakanlık Bütçesinin görüşülmesi.
2. Program 04; Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesinin görüşülmesi.
3. Program 05; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
4. Program 07; İçişleri Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
5. Program 08; Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
6. Program 09; Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

30 Mart 1994 Çarşamba.

1. Program 10; Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
2. Program 11; Sağlık Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
3. Program 12; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
4. Program 13; Gençlik, Spor ve Çevre Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
5. Program 14; Mahkemeler Bütçesinin görüşülmesi.
6. Program 15; Hukuk Dairesi Bütçesinin görüşülmesi.
7. Program 16; Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
8. Program 17; Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
9. Program 18; Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin görüşülmesi.
10. Program 19; Savunma Bütçesinin görüşülmesi.
11. Program 06; Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
12. Gelirler Bütçesinin görüşülmesi.
13. Tasarının madde madde görüşülmesinin tamamlanması ve bütününün oylanması.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz sonra oylanacak, bu herhalde oylanacak değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN - Evet.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Oylanacak olan, bilgiye sunulan bu konuda oyumuzun menfi olacağını belirtmek ve bunun nedenini açıklamak için söz aldım. Yanlış bir anlamaya meydan vermemek üzere bir izahatta bulunmak isterim. Programın 5 gün yerine 3 güne indirilmesi bizim de mutabakatımızla olmuştur. Ona bir itirazımız yoktur. Ancak Ticari Markalarla ilgili bir yasanın ivedilikle görüşülmesi talebi bize duyurulduğunda, bunun incelenmesi gereken önemli bir konu olduğunu, gerek iç bünyeyi ilgilendiren ama uluslararası boyutu da olan bir mesele olduğunu ifade ederek bu konuda yeterli bir incelemenin partimize tanınması gerektiği üstünde durduk. O nedenle o konuda görüşümüz menfidir. Yani Çarşamba gün olay, bütçe olayı bittikten sonra onun görüşülmesi, sıcağı sıcağına tasvip etmedik. Bu nedenle okunmuş olan program bir bütün olduğu için ret oyu vereceğimizi belirtmek için söz aldım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akıncı. Sayın Süha bu konuda açıklama yapmak ister misiniz?

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
SÜHA TÜRKÖZ (Yerinden) - Hayır efendim.

BAŞKAN - Başka konuşmak isteyen var mı?... Yoktur. Kararı onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler? Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; günlük program gereği görüşmeler sona ermiştir. Program gereğince yarın Başkanlık Sunuşlarından sonra Program 03: Başbakanlık Bütçesinin görüşülmesi; Program 04: Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Bütçesinin görüşülmesi; Program 05: Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi; Program 07: İçişleri Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi; Program 08: Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi; Program 09: Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi. Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 17.05

DÖNEM: 111

YIL: 1

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ
19'uncu Birleşim
28 Mart 1994, Pazartesi
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:
 - (1) 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesi:
 - (1) Tasarıya ilişkin Komite Raporunun okunması.
 - (2) Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmelere, Ekonomi ve Maliye Bakanının sunuş konuşması ile başlanması.
 - (3) Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmelerin tamamlanması ve Tasarının madde madde görüşülmesine başlanması.
 - (4) Program 01; Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
Program 02; Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin görüşülmesi.